

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעולמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי
ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת האזינו תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגדאוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יד עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"

תוספות

שיבור. פירש בקטורס שחיו יין ולא משמעו כי בפרק מומין אלו פסולין באדם (בכורות דף קה) אלא שיבור בשאר דברים המשכרים ודלא כר' יהודה דאמר מחיל עבודה מהו שיבור דתנן דהם דאי לא דחי שחיו יין בדפרי' דהם בדיד מומין מומלי' עבודה בעי למיחשב אבל שיבור דהבא פסטיה משמע שחיו יין דהא בדאימא דהא בדאימא ולכולי

עלמא מילא ל' לעבודה בדפרי' כן בפשטו
אחיל' מידול עבודה הוא: **והא** שחיטה שאי אפשר לבטלה ובשרה. פרש"י אלמא לא באפשר לבטלה חלי ואת אמרת לרבנן פסול ותימה דמאי פיראב' חלי ודאי לא בתא חלי ודאי דפסלי' בדולבא משום דמקבלה ואילן מצות כהונה אלא פריך דמשיח' לר' שמעון משום דאפשר לבטל הא לא חלי דאור' דמזמורה וז' בשחיטה אע"ג דאפשר לבטלה ובסמוך דפריך מחולתא אברים לרבי שמעון פריך וכן דמיתח' אמר ר' אלעזר דהולכה בור פסולה לרבי שמעון: **הנ"ל** שחיטה לאו עבודה היא. פירש בקטורס מדאמרינן בה כל הפסולים ואי אפשר לומר כן דארכשוהו וז' גופה מייח' לחי' ובפ"ק דמנחות (דף ה) ומיהו יש לישב פירושו דכיון דבפ"ק מקום לאו בעי כהן לשחוט לאו עבודה היא ולחבי פריך עלה פסולה ודחי יעקב דארעילי' בפשט לאו עבודה היא לפי שטוח בחולין ובקדשים איכא או מטעם עבודה צה המקום שחיטה לאו נראה לאו עבודה היא מדמכשרין לקמן פ"י שני (דף כו). עמוד בדרום דהוסיף ידו לצפון ושחט בקדשי קדשים ומקבל פסול דרדישין וכו' וכן בפסול ולא שחט בצפון בארץ מקבל בצפון ובשחט במערבין עמוד בחין דהוסיף ידו לפנים ושחט ואם קבל בקלות פסולה דרדישין בפ' כל הפסולין (לקמן דף לב) בן הכקר לפי' ה' ולא שחט לפי' ה' אבל קבל בקלות פסולה דרבינן כתיב לעמוד לפני ה' ושרטו אלמא כל שירות לפני ה' ש"מ מדמכשיר רומנא עמוד בחין דהוסיף ידו לפנים ושחט מכלל דשחיטה לאו עבודה היא ועד מדאמר פסולה שמתע' בפ"י (דף כו). נחלה ושחט שחיטתו כשרה ודשחיטה על קדמי רומנא אלא שחט על קדמי רומנא (רומנא) אלא דשחיטה לאו עבודה היא דאי עבודה היא לא היה מכשר רומנא בבי האי גונא דהא נחלה וקבל אמרינן דקבלתו פסולה משום דאין דרך שירות בכך ומדפריך הבא ובפ' חטאת העוף (לקמן דף סה) ובפ"ק דמנחות (דף ק) מפרה דאמר רב שחיטת פרה בור פסולה משמע קצת פ"י הקטנורס מידו גם לפי מה שפירשתי כי לישבנו אבל קשה לי לפירשו דא"כ לשפוטו דהיינו דבר פרי כל הפסולין (לקמן דף

לב) שיא ידיו על שחט לפנים מן העיטות היא שחיטה עבודה: **שאינ'** פרה דקדשי בדיק הבית היא. בפ"ק דחולין (דף קא). פירשתי: **והרי'** חולתא אברים לבכש דאפשר לבטלה פסולה בה דכתיב ויחלוקה וכן את חבל המזבח ודאמר מר כ' שאני האר' גליל קרא. הקשה דר' אליהו מאברוקיא הקדוש דבפ"י דיומא (דף כו). אמרינן מדאמרינן לטובת כהן בחולתא אברים לבכש פי' לנפילא לאו אצטריך אלא לגלות דחולתא עצים למבח לאו בעי כהן מדאמרינן משט לחולתא עצים איכ' סידור ב' גורי עצים בבי בוחנה (בלא קדמי מטעם) וא"כ רבי שמעון דבעי ב' בוחנה (דף קו) כלשני גורי עצים מנא ליה דאם כהן דכתיב גבי חולתא אברים אצטריך לנפילא משום דאפשר לבטלה וייל דרבי שמעון לשעמא דאמר דהוה (דף קה) הצת לחי' ולחובת ביה כהן ודחי עלה דערך שור קרב למבחן ורבנן אפשר דרבינן דמנפוחא וא"כ רבי שמעון ע"כ שני גורי עצים בבי בוחנה בלא קדמי מנפוחא דהוה חתלה דערך בן דכמו לחי' ליה מנפוחא חילת' ליה אפשר ליה בדיקא אבל לרבנן אית להו בדיקא כמו דאית להו מנפוחא וכן רבי חולתא אברים לנפילא לא אצטריך ודאי לית מעמא דאפשר לבטלה אלא לגלות על שני גורי עצים דבעי בוחנה ובפ' חומקין רבה (מנחות דף ב) אמור לא מלח בה אלא זו פריך וכל תעלה על דערך שור קרב כי לומר דאפילו לרבנן דאית להו מנפוחא ודאמר פ"י שאן יחולין למלח מבטוב על פי דירוקה (כל א' בגד' דאביעאית לחי) **אביעא'** לחי חולתא שלא בגרל מבטוב חולתא או לא. פירשתי לפסול בה מחשבה וגם כהן דאי שמה חולתא מחשבה שלא לשמו או פיגול פסולה בה ואי לא שמה חולתא אינה קרייה עבודה וצריך לחזירי דחוקר אחרייו ולעשות חולתא בגרל וגם אם עשאה וז' אי יושב אין בן כלום ויכול לתקנה בכחן (בדולבא רגל) ודכן וא' או מוליך (בדולבא רגל) פסולה ואינו' יכול לתקנה בכחן לחזיריה ולחוליה' כהן וקאמר ת"ש וכן יושב פסול אלא עמד דומאי דיושב שאני' זו ממוקמו כשר אלמא דהיא חולתא ועשה עבודה בתקנה רגל' בני כי עשאה מיישב פסול אבל מיישב פסול לא מצי מוכח חולתא עבודה בדיקא. ומשום דרדמנא לאו עבודה היא ודיושב פסול חיוני ב' לא תקנה לחי' החזירי דהוה לחזירי לעשות חולתא אחרי:

שיבור. היינו שחיו יין: **מעשה אצטבא**. עמדן במקומן חור אצל חבון המקבל ודבוק נחנה לו ואחורו עד שבא חורק ונטול מידו ואין חור מקרין לצד המבחן לא בדולבא רגל ולא בדחשתי' לא אלא באצטבא זו שמניחין בלי עליה: **והא** חזיבה בור. אלמא טעם לא בהא חלי וליכא למיפשט לרבנן דמשמע דסדריא להו דחולתא לא אפשר לבטל איכ' בשחיטה דאי אפשר לבטל ויחפסל בור אלא שחיטה בור כשרה: ומשני חזיבה לאו עבודה היא. דמאמרינן בה כל הפסולים אבל מידו דהוי עבודה ואי אפשר לבטלה פסול בור: **ואמר** ר' עקיב' לפרושי' למולתהו מאי משט פסולה דכתיב בשחיטתה ונתתם אותה אל אלעזר הכהן ושחט וכו' בה פירה חוקה וכל הויא דכתיב חוקה עובד: **שאינ'** פירה. חילוק טעם ה' אינו מטעם עבודה דהא אינה קדושת מוכח אלא קדושת דמים בעלמא בקדשי קרב חבית דערך טעם הפסול בה לאו משום חרות עבודה אלא מזירת הכתוב בעלמא אבל בקדשי מוכח דשייכי בהן עבודתו לא חשיבא לחיות עבודה: חילתא אברים **אצטבא** לבטלה. שאם רצה עובדו ומנחל את המזבח: **והא** גליל גלי. חולתא אברים וגל' כהן בור כהן עינין כהן אבל חולתא דהם אלא גלי כהן בור כהן דרבי שמעון דאפשר לבטלה לאו בעי כהן: **אפילו** לר' שמעון. דאע"ג דאמר ר' שמעון לאו פסול בה מחשבה משום דאין דחיתר הקרבן תלוי בה ולא קרינא בה דברים המביאים לידי אכילה אבל עבודה דחי לפסול בור: שמה חולתא. ופסלה בה מחשבה דרבנן או אם נעשאו וז' פסולה או לא שמה חולתא. ולא פסלה מחשבה: וכן כהן יושב. קמי דפסול בחולתא (הוה עומד) דאע"ג מוליך אלא דבשחיטת יד דומאי דעמד כשר אלמא שמה חולתא: דשייך משה. שמעון עצמו לצד המזבח כי משפחה בקרקע שייך מנגר כמו שייך ליה משה (שבת דף י) שף אחר ובעזט שחית (מנחות דף עו). פירי' דרבותא דהוה צריה עומד דכשרה גדיד פורתא בשפשוף גרליה כהן יתרו' נכרי תפסה שמה. שראיל ב' זו היה דרבן לעשות לחי' לבטל דירוקה. ודכתיב דהם הביתים עומדים שורות שורות יחזירי לבשר. שנתנו לו ואמעינן דחית' בה דאי דלא מפסל במאי דאפסיקא פסול ואשמינן בה דחולתא זו ששעה חולתא כשרה שחט בשחיטת לפסול שויה עומד בצד המזבח לא נעשית בראשד לא שמה חולתא דקמי' ויחזיריה למי שנתנו לו ואי חולתא שלא בגרל שמה חולתא אמאי ויחזיריה לאחור יבא כשר שחט מידו לצד המזבח וזה לא ישיטנה לו אלא דמעשה אצטבא בעלמא עבד: **איכא** יחזירי כשר. לעד המזבח וקבעלו יטלו מיד פסול דחולתא כשר קמא כשרה לא שמה חולתא. ואינה כשרה לחוליה' כן ואין מחשבה מפגלת בה:

שיבור ובעל מום. **בפסלה** **בחולתא** **בזריקה** **פסול**. **וכן יושב**, **וכן שמואל**, **חובתא**. **והא** **רב חסדיא**, **קרא קאמר**. **דעבד מעשה אצטבא**. **רבה** **ורב יוסף דאמר** **תרייהו**, **הולכה** **בור**, **מחולקת** **רבי שמעון** **ורבנן**, **רבי שמעון** **דאמר** **עבודה** **שאפשר לבטלה** **לאו עבודה היא**, **כשרה** **בור**. **לרבנן** **פסולה**. **אמר** **ליה אביי**, **והא** **אמר** **לרבי** **דעבודה** **שאי אפשר לבטלה** **עבודה** **בור**. **אמר** **ליה**, **שחיטת** **לאו עבודה** **היא**, **ולא**, **והאמר** **בור**. **ורא** **אמר** **רב**, **שחיטת** **פרה** **בור** **פסולה**. **ואמר** **רב** **עלה**, **אלעזר** **וחוקה** **כתיב** **בה**. **שאני** **פרה** **דקדשי** **בדך** **חבית** **היא**. **ולאו** **דל** **כך** **הוא**, **קדשי** **בדך** **חבית** **היא** **עבודה**, **קדשי** **מזבח** **לאו עבודה** **היא**. **אמר** **רב** **שישא** **בריה** **דרב** **איוי**, **מדי** **דחיה** **אפראות** **נגעים** **דלאו עבודה** **היא**, **ובגאי** **ההוה**. **ודרי** **חולתא** **אברים** **לבכש** **דעבודה** **שאפשר לבטלה** **היא**, **ופסולה** **בור**, **דכתיב** **והקריב** **המזבח** **את** **הכל** **(והקטיר)** **המזבח/ו**, **ואמר** **מר**, **זו** **חולתא** **אברים** **לבכש**. **חיא** **דגליל**, **גלי**. **והיא** **דלא** **גלי**, **לא** **גלי**. **ולאו** **כל** **דכן** **הוא**, **והא** **אמר** **אברים** **לבכש** **דלא מעקבה** **פפרה**, **בגאי** **כונה**. **חולתא** **דס** **דמעקבה** **פפרה** **(לא** **כל** **שמן** **מביעא)**, **ולכשי**. **איתמר** **(נמי)**. **אמר** **עולא** **אשר** **רבי אלעזר**, **חולתא** **בור** **פסולה**, **אפילו** **לרבי שמעון**. **אביעא** **להו**, **חולתא** **שלא** **בגרל** **שמה** **חולתא** **או** **לא שמה** **חולתא**. **תא** **שמעו** **וכן יושב** **וכן שמואל**. **פסול**. **הא** **עומד**, **דומאי** **דיושב** **כשר**. **דלמא** **יושב** **דקדשי** **מיישא**. **עומד** **דומאי** **דיושב**, **גדיד** **פורה**. **תא** **שמעו**, **שחט** **ישראל** **וקבל** **הבהו**, **נתנו** **לחזירו** **וחזרו** **לחזירו**. **ותם** **נמי** **דיידי** **פורה**, **ובאי** **קא משמע** **ל'**, **ברוך** **הדרת** **מלך**. **תא** **שמעו**, **קבל** **הכשר** **ונתן** **לפסול**, **יחזיר** **לכשר**. **אימא**. **יחזיר** **הכשר** **ויקבל**. **איתמר**, **אמר** **עולא** **אמר** **רבי** **וחזן**, **חולתא** **שלא** **בגרל** **לא שמה** **חולתא**. **אמר**

המזבח וזה לא ישיטנה לו אלא דמעשה אצטבא בעלמא עבד: **איכא** יחזירי כשר. לעד המזבח וקבעלו יטלו מיד פסול דחולתא כשר קמא כשרה לא שמה חולתא. ואינה כשרה לחוליה' כן ואין מחשבה מפגלת בה:

חולתא

זר. ואנן. לא דלא אבל בעל מום ושהוין יין ופרועי ראש משום דכתיב בן חילול הכריא: מכול. ארוב. גני טמא וזו ואין צריך למרז'ו קרני ומשום דאיכא חרי קראי תני תריוויז' וזה דלא תני טמא בירשא דנחא ליה למינני טמא בחדי' ערל דכאשכונן בפרק הערל (יבמות דף ט.) ובגרעיה (דף ד.) ועוד איכא נחא דמרב' ליה לערל כי טמא ומידה סוגיא דמי' דלא כותיה ממצרבי' ליה חרי קראי וכו' תימא דאצטריך לערל בקרבן צבור דאילו טמא שרי דתא כי מרב' ד'ע לערל כי טמא הינו בוב ומזערע דמהדוא קרא דירש דכתיב איש איש מוצע אחרן חוצע או זב ואותה טומאה לא הותרה בצבור.

אלא למעוטי גוים השתא צין לא מוצע. הקשה דרב רבי אי טוב דהבא ומשקע דהאי בני ישראל אלא תאמ' למעוטי גוים ולמקט אמרין בפ' כ"ש (דף מה.) קדשי גוים אין חיבין לעלים משום נותר וליפנין חילול טומאה ובטומאה כתיב בני ישראל ולא גוים ואין למרז' דמבני ישראל דכתיב גבי אבילה קודש בטומאה קודשי שהיו פסוק שני לו בפרשת אמור אל הטהור (דף ג.) ומביטין דתא' חריא קרא דמותר ועוד דבני יתרו כתיב חילול ולא גבי אבילה קודש בטומאה וירל דקרא דיתורו מיירי בשי' שישמן בן בכתב מרז' שישמש בן בן אבילה בכל וגם איירי בכל טומאה בן באבילה קדשים בטומאה בן בטמא שישמש ופשטא ליה דלמעוטי קדשי גוים מאבילה בטומאה לחודיה לא תא' ומבני ישראל דכתיב בחריה גבי אבילה בטומאה נפקא ותא' למידרש דז' מבני ישראל ולא חילול ובאבילה טומאה דכתיב חריא לאצטעננה דכתיב בני ישראל לאצטעננה אמור.

ואת אי' במכות (דף יד.) ובשבת (דף ז.) ובפרק הערל (יבמות דף טז.) אמאי דק' ר' יוחנן אחריה לאבילת קודש בטומאה תיפוק לו מנבא ויש למרז' משום דהאי קרא ויהי לאו שבעלכלת דאתא גמי למנא שישמש מידה קשה בפרק אלז' ונתערפין (סנהדרין דף טז.) וירל' טמא שישמש במיתה מחילול חילול מטרומה ופרקי' לילה חילול דרביס ערף ולא חילול מלא חילול אבל נותר כתיב כי את קדש ה' חילל בלי חיד השתא אבתי והו' ליה למקט מאבילה טומאה דבדבר' דבאטי קרא נופיה ועוד כיון דמחר קרא נפקי נקש חילול דשימש חילול דאבילה ועוד ולקמן שילוח פ' בית שמאי (דף מו.) אמרין ולא חילול פני' חילול' ששמו פסול נותר ואתא פסול

טומאה ומקשי' אהדי' אם בן נותר גמי איכא חילול דרביס ולא חילול וירל דילין טמא שישמש במיתה מחילול דכתיב בתרומה גבי מיתה ומתו בו כי חילולו ופרקי' נילף ברת מחילול נותר כתיב גבי ברת כי את קדש ה' חלל ובגרתה ולכן משני היינו חילול ויחיד אבל לא חילול דקרא דיתורו איני' דמיירי בטמא שאכל וגם בנותר והוא חילול לא כתיב נותר בהריה. דה עיקר ברוך. ועד ליה דבהאי קרא חילול חילול משמע טמא שישמש וד' שישמש ובאבילה קודש נותר ולא ידענן לה' מנייהו נקש אי לז' דבמיתה או לאבילת קודש נותר ובדבר' לכך צריך גיש ומידה קשה לתנא דבי ר' ישמעאל דלא נפקא לו ד' מדיא קרא ועד קשה ארנפאק לו ליה בעל מום שישמש במיתה טמא שישמש נילף מאבילת קודש דבברת חילול דרביס וקשה לרבינו זצ"ל דלקמן חילין דאין חיבין על קדשי גוים על ען דנותר דילין מחילול וטומאה דכתיב בני ישראל ולא גוים ולא חילול קרא נופיה בנותר משמעני' כדנני לז' בשני חילולין הכתוב מדבר ועד קשה לי מנל' ללוי דרדישי שני חילולין חילול נותר חילול טומאה הלא לז' נופיה בשעתקת' מוק' לקרא בשני חילולין אחריני חילול טומאה חילול וזות לז' כיון דטומאה חרות כתיב בקרא אפילו לא חילול מנל' חילול וזות קאי אתריוויז' ותימה לי דהא אצטריך חילול לשון רביס לאצטעננה מיתה בטמא שישמש פרק הגשעין (סנהדרין דף כז.) **אלא** חרות בקל וחומר מבעל מום. מיישב שאוכל לא מצ' למילף דמה ליתוש שבן פסול לערוד כדקאמר בסמוך וממחרס' גריום ושלח רוחין ידים ורגליים גמי דנני לא פסלי אלא משעם וזות אבל קשה דילק' בקב' משתוין יין (לקמן) פרועי ראש (ועמוד על גבי בליס) וירל' דלא קשיא מדי משתוין יין ולקמן מפיק שותין יין ודחיל' מתוקה חוקה ממחרס' גריום ממחרס' גריום לא נפקא לו דחילול אלא מחילול חרות וזות חילול לא קריל ובפרועי ראש לא קשיא מדי דעליוהי פרק שני דסנהדרין (דף כב.) אמרין דפרועי ראש למיתה נגמרי' אבל מלמיה נגמרי' לא נפקא למנא דמבר' דתם ומחילול היינו משום דאדקש' לשותין יין ומחיל' מטעם וזות זרע' אמאי לא וילין מקי' דירושב דאני' במיתה וגם ד' דאני' במיתה בקביל' של פנינ' עבודה תמה ומחילול כל שבן

פרועי ראש דבמיתה ומחילול. ברוך.

הא צריך לאצטעננה. דקאמרת לאחשבה עבודה מהאי טעם מחלוקת ר' אליעזר ורבנן במתני' בחיין. לחלל מן המזבח והבניס' בפנים לצד המזבח והוציאו לחוץ. כלומר ריחוק מן המזבח ועד חוץ ופנים כולוה בערד' הא צריך לאצטעננה. לכשיחזור ויקריבו לצד המזבח אם תהא אותה חולבה במחשבה פסולה לאו בחילוק הצריך לעבודה זמי' חילול ושלח לערוך ודציצ' על דגם חוצר' לחזור ולהכניסה: אי תניא. דמודה בה ר' אליעזר תניא ואין מחלוקת בן ירא' לתק' אלא אר"ש אבה קאי ופליג'

הדרן עלך כל הזבחים

כל הזבחים. אונן. כל זמן שאין נקבר המת: פסול יום. דשרץ דמת ושאר טומאות שלא דחציבו לקרבן: מחסרי' כפורים. זב ומזערע שבעלו והעריב' שמשן ולא הביאו בפתרן: מחסרי' כפורים. בן בן גדול שישמש בפחות משנתו ובתן הדיוט בפחות מדי' ושלח רוחין ידים ורגליים. מן הכוה' עומד. בן שמתו אחיו חתמת מלית יושב אי קריל על גבי בליס. שיש חצוצה בן רגלין לרפעה וכולון וילין גמי' דפסלי' בעבודה: **גמ'** ויטורו מקדשי' וז'. בני מקדשים בטומאה כתיב דסמך ליה כל איש אשר יקרב מכל ורעבם: (למעוטי מאי') בני ישראל למעוטי מאי. קרבן של מי הוא ממעט מלהוחר' כהנים על הטומאה: אליסא' למעוטי' בנות ישראל. קרבן נשים שלא דחודרו כדנני' מלקריבו בטומאה. קרבן נשים בשמא' קרב. בתמידי' ויש כי' כבדן נשים לדחות הטומאה אלא למעוטי קרבן גוים. גוי שישלח בדרגת' כדנני' בחבל שותקין וסלין דף יב.) איש אשר לא רובת את הגוים שגודרין נדרים ותרבות כישראל: השתא צין לא חריצ' על טומאת עילין שבקרבנו כיון נטמא דרס או חולב בדרג' שמרצה על של ישראל: דאמר בי'. במנחות כדקמן רבב' (דף כה.) לא חריצ'. דכתיב לרצון להם ולא לגוים: בשמא' תנוף היא קרב. בתמידי' חילל (ואפילו) אצל קרבן דחדי דירשאל לא נדחת' אלא ח' קאמר ויטורו מקדשי'. ותרדוקו בטומאה מכל קדשיש: בני ישראל לא חיללו. חזורים אף הם יטורו כדו שלא חיללום לימד על שו' שעבר שחילל את הקדשים ופסלם: בעל מום שאוכל. את קדשי' קדשים דכתיב (ויקרא כא) מקדשי' הקדשים ומן הקדשים יאכל: אם עבר חילל. דכתיב מום בו ולא חילל את מקדשי' (שם)

דכתיב מום בו ולא חילל את מקדשי' (שם)

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף טז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזלץ) ר

התוספות

ו' שאני אוכל. בקדש קדשים שכן עשה בו קרב בפקדיו. המוס מוסל בקרבן בדרך
שפוסל בבקו: פטא יזכר. שלא עשה בו קרב במקריב שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים
כשם שהקור טמא מחיים ובתנו ויתור ולא יחלול אלמא טמא שעבר חילל שמוהיו.
שלא לעבוד טמא מויתור בעל מום מולא יגש היבא מויתר. זה אי ניבא מויתור.
דרשת ליה חילל קרב בני ישראל לזהוהי דרים
בדאמר לעיל: חילול בנפיה בתיה וקו' למח
לך ה' ג' מה לחצי ב' שכן לא הותרה בבמה
בבמה יחיד (בבמה) בשעת הותר הבמות והטא
ב' חלקן (לשמן קרב) והותר והטא והטא
שון בזה ובה ובביתא תניא עלה דברים
ששוותה במה קטנה לבמה גדולה דם מתיר
ומפלי ומתני תאמר בן כשער בבמה קטנה
הדם אלו דברים שכן במה גדולה לבמה קטנה
וקניי תהם כידון ובגדי שרת וקניי נמי מוכר
בגדן ומתני ושמואל שהקריב בבמה: אונן.
ליפנין לקמן מקרא: אם עבר חילול: שכן אסור
בפסעה. דכתיב לא אכלתי באוני (דברים כז)
אין מותר שלא יעבור. דכתיב בבקו גדול ומן
המקדש לא יצא לא חילל את ארץ יצא
חילל: דלמא שרי בבמה. דבני אונן כתיב ומן
המקדש: יושב אם עבר חילל. לקמן ליפנין לה
בפסוקין (בג): שכן פסול לעדות. דאמר ר' במס'
שבוטע (דף ל) ועמד שני האנשים וכו' אסור
הכתוב מדבר: ושמעני מיושב תלמיד חכם. הכא
מיתיר לה דכשר לעדות בדאמר ר' חתם (שם)
שבת דין חולקם לו כבוד ומשכבות: וזהו: ושם
יושב: ש' מצינו שני אנשים שפסול לעדות
משום שם יושב תאמר בשם ד' שאני נפסל
לעדות משום שם זרות: שם יושב לא פריך.
הואיל והוא שם ד'ה דמיתיר מיתיר לה
כשר לעדות: ופחד מתוך. און או טמא או בעל
מום: ויושב דכשר בבמה טמא לו. דלא נפך שכן
לא הותר בבמה דלא מדרשבה רב משרשי
לקל חילול חילול דאון וטמא ובעל מום וטק'
יושב משום דני פריכי שבקיה דלא משכבות
הותר בבמה בהדיא לחד מיתיריה חא מנליה
לקטור לפני ה'. בנקשרה חזר דבעי עניניה: און
מנל. דפסול כדקניי מתני: ופן המקדש וגו'.
לעיל מיתיר כתיב לאביו ולאמו לא יטמא ובבדן
גדול משעתו וסמך ליה ופן המקדש וגו' כדמור
אין ביום שמתו אביו ואמו אין צריך לצאתן
המקדש אלא עומד ומקריב ולא יחלל שאין
הקדשים מתחללין בכך אלא הדיית שלא יצא

ועבר חילל את הקריב: דן היום הקריב וגו' מתשובה לו אחרי אחר לומר מה אמר לו
משע מדוע לא אכלתם: ש' שמת בניך הקריבה באנייתו שהיו אוננים על נדב ואביהו
ופסלתיה ולכן נשפחא אמר לו אחרי ובין הן הקריב והלא הדייתן ופסוליה לעבודה
אני הקריבה שאמרתי לה ועשה את קרבן העם וגו' ואני כהן גדול ומקריב אתן מכלל
דאי איתנו אקריב דשפיר אשחרתו ולא היה משע אמר להם מדוע לא אכלתם: כי
בתיב מה אחר ב'. דלמא אחר נמי לא חילל ובדידיא איצטרך ליה למישיריה דלא
יטמא מתוך חיבתו וקדושתו ויתירא הוא פסול אתן: קשר פפני מוטאה. שנגז בה
נשרפה חזר הוורב ש' לאבעי הקריבה ופן הקריב ה' ק' היום הלא עדיין יום
הוא דיתני אסורין בקדשים קלועי ערוב הערב ומתוך כך אירע בה טומאה באונתו אכתי
תנאי דפליגי לקמן (דף קא) ברא דאמר מפני טומאה נשרפה וחד אמר מפני אנית
נשרפה חזר היו יובלין לאוכלה אפילו לערב דקשר אנית לילה נמי אסור ואפילו
נקבר המת ולפי שלא היה אכלתה נשרפה ובד' יתכן בן בורקה דאמר בפסחים (דף
בב) גבי נטמא בעליהם על פסח אף זה ישרף מיד שאין לו אוכלין ואין טען עבר צורה:
שאינו

שנאמר

ו' שאני אוכל. בקדש קדשים שכן עשה בו קרב בפקדיו. המוס מוסל בקרבן בדרך
שפוסל בבקו: פטא יזכר. שלא עשה בו קרב במקריב שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים
כשם שהקור טמא מחיים ובתנו ויתור ולא יחלול אלמא טמא שעבר חילל שמוהיו.
שלא לעבוד טמא מויתור בעל מום מולא יגש היבא מויתר. זה אי ניבא מויתור.
דרשת ליה חילל קרב בני ישראל לזהוהי דרים
בדאמר לעיל: חילול בנפיה בתיה וקו' למח
לך ה' ג' מה לחצי ב' שכן לא הותרה בבמה
בבמה יחיד (בבמה) בשעת הותר הבמות והטא
ב' חלקן (לשמן קרב) והותר והטא והטא
שון בזה ובה ובביתא תניא עלה דברים
ששוותה במה קטנה לבמה גדולה דם מתיר
ומפלי ומתני תאמר בן כשער בבמה קטנה
הדם אלו דברים שכן במה גדולה לבמה קטנה
וקניי תהם כידון ובגדי שרת וקניי נמי מוכר
בגדן ומתני ושמואל שהקריב בבמה: אונן.
ליפנין לקמן מקרא: אם עבר חילול: שכן אסור
בפסעה. דכתיב לא אכלתי באוני (דברים כז)
אין מותר שלא יעבור. דכתיב בבקו גדול ומן
המקדש לא יצא לא חילל את ארץ יצא
חילל: דלמא שרי בבמה. דבני אונן כתיב ומן
המקדש: יושב אם עבר חילל. לקמן ליפנין לה
בפסוקין (בג): שכן פסול לעדות. דאמר ר' במס'
שבוטע (דף ל) ועמד שני האנשים וכו' אסור
הכתוב מדבר: ושמעני מיושב תלמיד חכם. הכא
מיתיר לה דכשר לעדות בדאמר ר' חתם (שם)
שבת דין חולקם לו כבוד ומשכבות: וזהו: ושם
יושב: ש' מצינו שני אנשים שפסול לעדות
משום שם יושב תאמר בשם ד' שאני נפסל
לעדות משום שם זרות: שם יושב לא פריך.
הואיל והוא שם ד'ה דמיתיר מיתיר לה
כשר לעדות: ופחד מתוך. און או טמא או בעל
מום: ויושב דכשר בבמה טמא לו. דלא נפך שכן
לא הותר בבמה דלא מדרשבה רב משרשי
לקל חילול חילול דאון וטמא ובעל מום וטק'
יושב משום דני פריכי שבקיה דלא משכבות
הותר בבמה בהדיא לחד מיתיריה חא מנליה
לקטור לפני ה'. בנקשרה חזר דבעי עניניה: און
מנל. דפסול כדקניי מתני: ופן המקדש וגו'.
לעיל מיתיר כתיב לאביו ולאמו לא יטמא ובבדן
גדול משעתו וסמך ליה ופן המקדש וגו' כדמור
אין ביום שמתו אביו ואמו אין צריך לצאתן
המקדש אלא עומד ומקריב ולא יחלל שאין
הקדשים מתחללין בכך אלא הדיית שלא יצא

ועבר חילל את הקריב: דן היום הקריב וגו' מתשובה לו אחרי אחר לומר מה אמר לו
משע מדוע לא אכלתם: ש' שמת בניך הקריבה באנייתו שהיו אוננים על נדב ואביהו
ופסלתיה ולכן נשפחא אמר לו אחרי ובין הן הקריב והלא הדייתן ופסוליה לעבודה
אני הקריבה שאמרתי לה ועשה את קרבן העם וגו' ואני כהן גדול ומקריב אתן מכלל
דאי איתנו אקריב דשפיר אשחרתו ולא היה משע אמר להם מדוע לא אכלתם: כי
בתיב מה אחר ב'. דלמא אחר נמי לא חילל ובדידיא איצטרך ליה למישיריה דלא
יטמא מתוך חיבתו וקדושתו ויתירא הוא פסול אתן: קשר פפני מוטאה. שנגז בה
נשרפה חזר הוורב ש' לאבעי הקריבה ופן הקריב ה' ק' היום הלא עדיין יום
הוא דיתני אסורין בקדשים קלועי ערוב הערב ומתוך כך אירע בה טומאה באונתו אכתי
תנאי דפליגי לקמן (דף קא) ברא דאמר מפני טומאה נשרפה וחד אמר מפני אנית
נשרפה חזר היו יובלין לאוכלה אפילו לערב דקשר אנית לילה נמי אסור ואפילו
נקבר המת ולפי שלא היה אכלתה נשרפה ובד' יתכן בן בורקה דאמר בפסחים (דף
בב) גבי נטמא בעליהם על פסח אף זה ישרף מיד שאין לו אוכלין ואין טען עבר צורה:
שאינו

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף יז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ריא רש"י תוספות

דאימא לפיפיד חבי' בי. יש לדון בין ויש להחליק ולא נדע איזה נדרוש החלק כל דא
תיקן בדוכתא כתיבתה סתם כשהותרה אענית לכ"ג סתם בין ביחיד בין בעבור הותרה
וכשנאסרה להדיט בין ביחיד בין בעבור נאסרה וכשהותרה טומאה בעבור הותרה אף
למקן הדיט וכשנאסרה בקרבן יחיד נאסרה אף לכ"ג קדושים יחיד. גבי טומאה כתיב

אֵלָא אֵיצָא לְמוֹפֶדֶד הָכִי וְאֵיצָא לְמוֹפֶדֶד הָכִי, פֶּלַח
חָדָא וְחָדָא תִּיקוּ בְּרוּכֵיהֶּי: טָבֹל יוֹם: מִנְּהָ, דְּתַנָּא,
רַבִּי סִימְיָא אוֹמֵר, רָמְזוּ לְטָבֹל יוֹם שְׁמַם עֶבֶד חִילָל
מִנְּהָ, תִּלְמִדוֹ לֹמֵר 'קְדוּשִׁים הֵיוּ וְלֹא תִחְלְלוּ, אִם אֵינִי
עֲנִין לְטָמֵא דְנִפְסָא מִיּוֹדוֹ, תִּגְדּוּ עֵינִי לְטָבֹל יוֹם
אֵימָא, תִּגְדּוּ עֵינִי לְקוֹרֵם קֶרֶחַה וְלִשְׁמִשְׁתִּי פִתָּא וְקָזָן.
טָבֹל יוֹם דָּאם עֶבֶד בְּמִיתָה מָנָא לָהּ, דְּגִמְר 'חִילָל
'חִילָל' מִתְּרוּמָה, דְּפָסִיל בְּתִרְוּמָה, מִחִיל עֲבֻדָּה.
דָּלָא פָסִיל בְּתִרְוּמָה, לֹא מִחִיל עֲבֻדָּה. אָמַר רַבָּה,
לָקוּהָ לֵךְ דִּתְבּ בְּרִמְנָא טָמֵא וְטָבֹל יוֹם וּמְחֻפֶּסֶר
פְּפוּרִים. צִירִי, דָּא קִתְב רִמְנָא טָמֵא, שְׁכֵן מְטָמֵא
בְּמִטְבֹּל יוֹם, מְחֻפֶּסֶר פְּפוּרִים לֹא אֵתִי מִינֵיהּ, שְׁכֵן
פָּסִיל בְּתִרְוּמָה. בְּמֻחֻפֶּסֶר פְּפוּרִים, טָבֹל יוֹם לֹא
אֵתִי מִינֵיהּ, שְׁכֵן מְחֻפֶּסֶר מַעֲשֵׂה מִחְדָּא לֹא אֵתִי,
תִּיתִי חָדָא מִתְּרִיתִי. בְּהִי לֹא לְכַתּוּב רִמְנָא, לֹא
לְכַתּוּב בְּמֻחֻפֶּסֶר פְּפוּרִים, וְתִיתִי מִתְּנֵן. מַה לְהִתְּנֵן שְׁכֵן
פָּסִילִים בְּתִרְוּמָה. אֵלָא לֹא לְכַתּוּב רִמְנָא בְּמִטְבֹּל יוֹם,
וְתִיתִי מִתְּנֵן, דְּמֵי פִרְכָּת, מַה לְהִתְּנֵן שְׁכֵן מְחֻפֶּסֶרִים
מַעֲשֵׂה, סוֹף סוֹף קִלְשָׁא לָהּ (טוֹמַתָּא) [טוֹמַתָּא].

וַיִּשְׁמַע מִמֶּלֶךְ עֲרָב בִּטְמוֹן לִבָּא לְמִמֶּנּוּ דְלֹא אֵתִיב מִיָּד דְּהָא אִידוּ נָגַם מִחוּס טְבִילָה
וְעַד דְּטַמֵּא לֹא קָמִיבְעִיא לֵיהּ מְדֻלָּא קֶאֱמֵר בְּסִיפָא דְּמִילְתָא לֹא לִכְתּוּב טַמֵּא וְתוֹחִי מִתְּנָה
דְּתוֹ לֹא דְהוּא לֵיהּ לְשׁוּנֵי עֲלֵה מִיָּד: **קִלְשָׁא לֵיהּ בּוֹמָאָתוֹ.** דְּמַחְסֵר בְּפִרְסִים שְׁדֵרֵי הָעִירִים
שִׁמְשׁוּ וְתוֹ לִבָּא פִירָא דְמַה הֲצִד דְּהוּא לֵיהּ חֵד מִיִּיְדֵיהּ נָגַם שְׁאֵנוּ מִחוּסֵר מִשְׁדֵּה:

[illegible][illegible]

31 ואנ'ק דקלעט טומאתה ון דרשינן שפיר מוטהרה
 32 וליא פוטרש ביהמה איז טעבול ון אדריק טאט איר
 33 משתען ובלא צוהר חרוב קודשין קאר און חרוב
 34 נבל וטורה דכתיב גבי יולדת דרשינן מניה מחסר
 35 ד'השתל בעדה לקמן פריש'ן דאשה טרה שפוט
 36 ון נטמא דא דערט אדמא טעבול ון אקיר טאט
 37 (חל) מאירין טאט איהר לרבות טעבול ון דר טומאה
 38 מקדש מניינו (ועוד) קשה שורר קאר דורחן במס
 39 איקריען ון דר טומאה למחסר פכורים אישוק
 40 ודרשו ון נטמא לעבן אדמא קאר בכל מילי חל
 41 יום משום דשמשא מנילא ערבא דאם בן הזה
 42 מחסר פכורים מוטהרה חלום שיהא אדמא טרה
 43 ון דר ר' עריך קאר לרבות טעבול ון נטמא וברב
 44 יום טעמי אתי שפיר דליבא למימר למה לן קאר דא
 45 השבת ור' **ה"ה** ולמאי פרישיתא מוטהרה
 46 דר חרובא במחסר פכורים טעבול ון לן אתי מניה
 47 גונאט פריז (במסות גל) בני פסחא חרוב
 48 בדי לן אש דלקיק: **רמל** טעבול ון אש עבד
 49 מהם אן אן טעבול ון אש חרובא דא במניה ובה
 50 אלא בעל מזה ון דה מוטו ון דרביס ביהמה ון אש
 51 אכא דחתם הייט טעמא דמיט אדמא טפ' מבעל מום
 52 דחתם טעמא וטעבול ון אש חרוב ון שפיר דרבי
 53 ון דלקא וקצת וקצת וקצת ר' ליק' חתם ספרהין מחסר
 54 דמאירין דרסול בטרומה מחיל עבודה ון חרוב
 55 חרוב ותרשפין דרדי במניה אלא ד' טהור חרובא
 סקבר

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף יח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רטו

תוספות

חוקה חוקה. בשתיין (חובה) חוקת עולם ובמחוסר) בגדים כתיב כחונה לחוקת עולם
וברחינת יד ורגל כתיב חוקת עולם. א' מהתם. משתיין ין דוה אמנית ד'מ
דמלי' עבודה (במחוסר בגדים) בעבודה שחור דייב עליה מיתה כדכתיב בדוהא קרא
בבאבם אל אוהל מועד ולא תמותו בעבודה שחור בה חובה מיתה לפסולים הכותב מדבר
ואינה אלא ארבע עבודות חוקה וחוקה ותיקור

דמיס היין כדילפינ' בפ' בסדר יומא (דף כד.)
משעבדם עבדות מתנה וגו' חזר הקרב יומת
עבדות מתנה ולא עבדות סילוק ועבדתם עבודה
תמה ולא עבדות שיש אחריה עבדה כגון קבל
הדחלה וקמינה וכל חוב מיתות בפסולי עבודה
מחזות עבדות בדרתן בפ' בתרא (לפני יום)
הקמין ודברילן הדיקען והמקבל דמיס וכו' ואין
ברם לא משום זרות ולא משום טומאה ולא
משום מחוסר בגדים ולא משום שלא רחץ ידים
וגרלים אלא מד' גמרינן: אבל עבודה שאין יד
חייב עליה מיתה אפי' לא. מחלי' ליה מחוסר
בגדים לחיב כח הדיה להם לכתות עולם
לשיתור ידים כשאין בגדיהם עליהם וכו'
אשבתן חילול ולא חלק בין עבודה שיש בה
מיתה לעבודה שאין בה מיתה אשבתן מחוסר
בגדים. בכל העבודות שתיין ין מנלן. דפסלי
עבודה שאין חור דייב עליה מיתה: והא תנא
מלכדיל' קספין וכו' משתיין ין ולא נגמר מהדירה
שזה ואין ניקו וניפולע עליה למלף מקרא
אחרינא: הני מילי קספי דתיקין ליה גזירה שות.
לא דזה ליה למלף משתיין ין אלא מלהבדיל
ובמסנאק איכרד ליה גזירה שות וחתה (ליל)
שבקה לאחריה קמייתא ונקט גזירה שות
למלף משתיין ין ומוחסר בגדים: והא תנא
נקטיה לגזירה שות מחוסר בגדים הוא דילף: ח
משתיין ין ולא שבקה לאחריה: והכי קאמר
מני שלא נחלקו ב'. דעולם לא למלף מחוסר
בגדים משתיין ין אלא אלא למלף שתיין ין
ממחוסר בגדים והכי קאמר למדע לעבודת של
מיתה שמתחללות בשבירות מנין שלא נחלקו
בן מחוסר בגדים לשתיין ין וכי הכי דמוסר
בגדים כן עבודתו פסולת אף שתיין ין ושלא
רחץ כן תלמוד לומר חוקה חוקה: אלא בין החול

לפה לי. האויל ולא ליפנין מנה חילול לעבודה: לא מוקים אמריא עליה. למדש
בפריקין: מיומא טבא לחבירה. משעה שאלו ושתה ועשה יום טוב עד למחר דהכי משמע
קרא ין ושבך אל תשת בבואם וגו' וכן בשעה שאנא בה לחבירל וליחזות בין דבר
קדשה לדבר חול אל תהי שכרות: מחבא נפקא. מחוסר בגדים מהתם נפקא. אבתי קרא
אחרינא כתיב ולמאן איצטריך הכהן אבא בני ונתנו בני אורין הכהן אש לאשמועין
מחוסר בגדים בביהוין. כשהו שחאט שניאנ מחוסר כפרה) דאי עבד אורין כהני הושת
בגדי הדיית: א' מהתם. מוהדיה להם כחונה הי מוקמינא ליה חייא בעבודה המעכבת
כפרה אבל תנית אש של הדיית ודצה בעלמא היא שדרי' יש שם אש שידה מן
השמים אימא לא תיכיע בגדים קא משמעל קא תנתנו בני אורין הכהן אש לחיב כחב אבא
חסרין בגדים למלף (ואק עבודה שאינה מחוסר כפרה) דאי עבד אורין כהני הדיית
לא שפי' עבד אורין לא ליכא למפירך לימא ולא הייבני ההוא דהבא לאו בגדים כתיבי
ואי לאו דכתיב הדיה להם כחונה (אצל חזרת אחוה אבנט) דשמעין כחונה חליה
בבגדים יא' הוה ידעין כחונה מניי דהא הפתנים. אבני קאי דהוי הדייתם בביהוין, בראין לוח שנתלית כחונת בוק: א' מהתם. מוהדיה להם כחונה: (ויסורי). חוסרין
בן חודית: אבא' חיל. כחן בן חודית בבגדי כהנא: מירשלין. נגריין בקרקע פסולין: מן הקרקע מתוך שהם צריקים משוחקים. ישישם. כשין. ואג' ירכיב דמד בר כהנא נבדו
מצה בעלמא דהא ולא לעבד חיבר אחת. מכל הבגדים ייתר אחת. הדיקען עליהם שום בנד בעולם רשיית. אפילשטרא' שדחין כן כשר לבנר דבענין לביש על בשר:
משמשששן

תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שות. מבאן אומר דהא ר' דאמרינן במנחת (דף טו.)
כל מקום שנאמר תורה חוקה אין אלא לעבד לאו חור טעמא כיהו חוקה
מגזירה שות ודורה משמעות: א' מהתם. חוקה חוקה מחוסר בגדים. בפ' ודשפין (סנהדרין
דף פד.) אמרינן דאון באוהרה דכתיב ואל תמקדל לא ינא ולא חילול הא אחר שלא ינא
חילול לא ילפי' שיהא במיתה (בג'ש) חילול חילול

מתרומה משום חילול בגופה לא כתיב מכללא
(וכיג') הוא קאמרי' דהו דבר הבא מן הכלל וכל
דבר הבא מן הכלל אין דין אותו בגזירה שות
וקשה מר' דשמעון דאין אבן בגדיהם עליהם אין
כחונתן עליון כתיב חייב בפ' וילפנין חוקה חוקה
מחוסר בגדים מן בכל דור דכתיב ולא חילול
דריקנין דהא עבד חילול וילפנין מיתה חילול
חילול מתרומה ובתורת מן הדיעה על הדיעה ולא
ליפנין דלתי' במיתה בגזירה שות דחטא וטא
תיקין דר' יעקב מאורלי'ש משום דהו דבר הבא
מן הכלל ורצין לחלק אמאי הו' דבר שכלכל
עליו מתי' ותימה לי דבפ' ודשפין (שם פג.) בעי
שתיין ין ושלא רחץ ידים ורגלים ביהא מנא לן
וקאמר דבגופייהו כתיב כחן מיתה חילול חילול
למה לי למכתב מיתה תיפוק ליה מגזירה שות
דחוקה חוקה מחוסר בגדים כדילפינן חילול כח
מהתם מידע לקמן בפריקין (דף כד.) אמרינן דדוח
שלשה כתובין באבאן אבאן ואין למלדן מחוסר
בגדים ושתיין ין ושלא רחץ ידים והשתא אחי
שפי' וגו' קשיית דר' יעקב דהשתא בשילשון
כתיב מיתה מיותר למימר דהני (וריס) דחוקא
דמקריין וריס בגזירה שות דחוקה איכא מיתה
אבל יושב אג' דקרי' ו' אינו במיתה אבל שאר
פסולין כגון ערל ואונן לא איצטריך קרא
למטיענייהו במיתה כן ולא איצריך דייב. בריך.
חזוני לומר דקשיית דר' יעקב קיימת דהא למד'
נמי דבעי' שלשה כתובין באבאן אבאן ליכא
מיותר בן אם השנים ואחד הוי לגופיה וא' כתיב
קרא במחוסר בגדים למע חזונייהו כתיב חוקה
ומיד חזרת דרשנין מנה חוקת עולם אצטריך
משום חילול דאג' דדמילא שמענין מדאיקרי' וכו'
מ'מז' ו' דבמבטאים לא כתיב ולעולם בפרשה
דלעיל קאי מיתה אבולחו בגדים: חג' כחן
גדול שלבש בגדי כחן הדיית ועבד עבודתו פסול. ואם תאמר דהא דאמר רבי יוסי (יומא דף
יב.) שני אע"פ ראו לא לבדן גדול ולא לבדן הדיית כחן גדול משום איבה כחן הדיית משום
מעלין בקדש ולא מורדין מדיקאמרי' משום איבה משמע מן הדין כחן גדול הוא וא' כחן
הדיית תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאור מיתה הראשון קאמר ולא הו' כחן
גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם ג.) דאם נח ראשון שני אורין לעבודתו לוי יומר
דכחן גדול נתמנה לעבודתו כפח ומסתכל בפח (בפ' קמא דיומא) (דף טו.) דרש' ליה חילול
ובירושלמי) ומסתברא שהדבר חלי' בגלל' ואחיו חבדני' כמו שמצינו בפ' הבא על יבמות
(בבבא סא.) כדיושע בן נמלא דאקמינה ינא מלכא ואמרינן בירושלמי ובפ' דיומא (דף יב.)
ובתוספתא (דיומא פ"א.) ביוסף בן אלם מצפורי שארע פסול כהנא וישמע חתניו וכישנא
אמר למלך אחיו המלך פר ושערי שקרבו דיומם משל מ' ומשלי' אמר מלך כהנא: א' חילול
לא דייך ששימשת שעה א' לפני מי שאמר יהיה העולם כו וידע שהדור מן הכהונה:
מסולקין

גדול שלבש בגדי כחן הדיית ועבד עבודתו פסול. ואם תאמר דהא דאמר רבי יוסי (יומא דף
יב.) שני אע"פ ראו לא לבדן גדול ולא לבדן הדיית כחן גדול משום איבה כחן הדיית משום
מעלין בקדש ולא מורדין מדיקאמרי' משום איבה משמע מן הדין כחן גדול הוא וא' כחן
הדיית תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאור מיתה הראשון קאמר ולא הו' כחן
גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם ג.) דאם נח ראשון שני אורין לעבודתו לוי יומר
דכחן גדול נתמנה לעבודתו כפח ומסתכל בפח (בפ' קמא דיומא) (דף טו.) דרש' ליה חילול
ובירושלמי) ומסתברא שהדבר חלי' בגלל' ואחיו חבדני' כמו שמצינו בפ' הבא על יבמות
(בבבא סא.) כדיושע בן נמלא דאקמינה ינא מלכא ואמרינן בירושלמי ובפ' דיומא (דף יב.)
ובתוספתא (דיומא פ"א.) ביוסף בן אלם מצפורי שארע פסול כהנא וישמע חתניו וכישנא
אמר למלך אחיו המלך פר ושערי שקרבו דיומם משל מ' ומשלי' אמר מלך כהנא: א' חילול
לא דייך ששימשת שעה א' לפני מי שאמר יהיה העולם כו וידע שהדור מן הכהונה:
מסולקין

כשרין. הא דרנאיה בפ' תמיד נשחט (פסחים סה) מדר בד במדרזא פ"י הקונטרס
דחיינו למעלה ולא לעכב: **ואידך** אשר לא דריש. משמע הבא דאיכא
דמריבא כסות דסומא ולא מריבא בעלת חושב ומקשה ר"ת דבפ' תחלתא (מנחות דף מג.) גבי
פלוגתא דר' שמעון מרבי' ה"ם ר'י שמעון כסות סומא מאשר תכסה ובעלת חושב מאשר
ולא פריבא איה דאיהא סומא כנאן דמריבא הבא

בעלת חושב ומיזדו קשה אחדיה דמנחות ולקמן
ב' פ"י כ' שמיא דף ג' (ג) אמרין דריש אשר לא
דריש ויש לומר דרבי אמרין אשר כי האי לא
דריש וטובא וכו' כי האי חזונא בפ' קמא
דברכות (דף ו') דדריש ריש את הגמל ובפ"ק
דמנחות (דף יא:) לא דריש את **והתניא**
משוחקין שורין. תימה דבכונא (דף יב) דרנא
מה ת"ל ילכש לרבות את השור וצריך
רבי: **ואמאי** עמרא. דר' פאריס היה מדרק
דקבוס דתנן שילוח כלאים שנותר עם צמר א"ן
זה מה שגזר קרין קניא' בלעז' אפילו מלא מצינ
ואימא קבוס שעולה בד בדר ויהא אומר דקבוס
הוא פשתן ואסור עם הצמר משום כלאים והישיב
לו רבינו חיים ברוך דהאי דלא פריך ואימא קבוס
משום דבגדי כהונה א"ן אפשר לרבות אלא ממזר
ופשתים דכל בגדים האמורים בתורה סתם חיינו
צמר ופשתים ועוד דכל קבוס אינו עליו בד בד
דפריש בקונטרס בד בדר קנה חזיון מכל גרעין
ואין שני קנים עולים מגרעין אחד ואפשר דקבוס
אינו כן אלא כמו חזיון שכמה שבלין עולין
מחיתה אחת:

כורך

ארבע. ומוציא אני בעלת שלש, שאין בכלל שלש, **ארבע**. ו**תניא** אידך, 'על ארבע נפגות
בסותה', **ארבע'** ולא שלש, **ארבע'** ולא חמש. מאי לאו ה"א קמ"פולג' דמר כפר, יתר כמאן
דאיתיה דמי. וזכר כפר, כמאן דליתיה דמי. לא, דכילי עלמא כמאן דאיתיה דמי, ושאיני הכא
דדבי ר'חמנא 'אשר תכסה בה'. ואידך, האי 'אשר תכסה בה' מאי עביד ליה. מביעי ליה
ל**כתניא**, 'וראייתם אותו', פרט לבסות לילה. או אינו, אלא פרט לבסות סומא. כשהוא אומר
'אשר תכסה בה', הרי כסות סומא אומר, הא מה אני מקיים 'וראייתם אותו', פרט לבסות
לילה. ומה ראית לרבות כסות סומא, ולהוציא כסות לילה. מרבה אני כסות סומא שישנה
בראייה אצל אחרים, ומוציא אני כסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים. [ואידך, נפקא ליה
מ'**אשר**. ואידך, 'אשר' לא דריש]: תנו רבנן, 'בד', שיהיו של ביץ. 'בד', שיהיו חרישים. 'בד',
שיהיו שזורים. 'בד', שיהיו חזון כפול ששה. 'בד', שלא ילכש של חול עמקין. אומר ליה אבי
ל**ב** יוסף, בשלמא שיהיו של ביץ, הא קא משמע לן, ביץ אין, מידי אחרינא לא. אלא 'בד'
שיהיו חרישים, חרישים אין, שחקין לא. והתניא, משוחקין כשרים. אמר ליה, ל**יטעמין** 'בד',
שיהיו חזון כפול ששה, 'בד', חר בד' חורדיה משכמן. אלא הכי קאמר, בגדיה שגאמר בתן 'בד',
צריכין שיהיו של ביץ, חרישים, שחיוין, שיהיו חזון כפול ששה, יש מתן לבגיהו. יש מתן לעלב.
מפאי דהאי בד, כתנא הוא. אמר רבי יוחנן ברבי חנינא, דבר העולה מן התקעך בד בכד.
אימא, עמרא. עמרא, מופצל. ביתנא נמי מופצל. על ידי לקוחא מופציל. רבינא אמר, מהכא
פארי' פשתים יהיו על ראשם [ומכנסי פשתים יהיו על מתניהם, לא יחזרו ביצין]. אמר ליה
רב איש לרבינא, והא, עד דראת יתקואל מנולן, ל**יטעמין**, הא דאמר רב חסדא, דבר זה מתורת
משנה רבינו לא למדנו, מדברי יתקואל בן חזון למדנו, 'כל בן גבר ערל לב וערל בשר לא יבא
אל מקדשי' [לשרתנו], עד שבא יתקואל, מנולן. אלא נגמרא נמירי לה, ואחא יתקואל ואסמכיה
אפרא. ה"א נמי נגמרא נמירי לה כ"י. מאי לא יחזרו ביצין, אמר אבי, לא יחזרו במקום שמועין,
בתניא, כשהם חוזרין, אין חוזרין לא למשה ממתניהו, ולא למעלה מאצילותהו אלא
כנגד

משוחקין או **מקורעין**, ועבר, עבודתו פסולה. אומר
רב יהודה אמר שמואל, מורשילין כשרין, מוסלילין
פסולין. והתניא, מוסלילין כשרין. אמר רמי בר חמא,
לא קשיא, כאן שסילקן על ידי אבנט, כאן דליתניהו
מעיקרא כלל. רב אמי, אחר זה ואחר זה פסולין. רב
הונא אקלע לארניא, קמא ליה בר אושפזכניה, מה
אמר שמואל, מורשילין כשרין ומוסלילין פסולין,
והתניא, מוסלילין כשרין. אמר ליה, בר מיהא דתחא,
דשיניה רמי בר חמא. אלא לרב, קשיא. וכו' מיהא, מאי
מורשילין, מוסלילין על ידי אבנט, ואבנט מנין אני. אלא
מוסלילין, קשיא. אמר רבי ירמיה, רב, חדא תני, מורשילין
שסילקן על ידי אבנט, כשרין. אמר רב ירמיה מדיפתי,
מורשילין שלא סילקן, תנאי היא. דתניא, 'על ארבע
נפגות כסותה', ארבע ולא שלש. או אינו, אלא ארבע
נפגות. ומה ראית לרבות בעלת חמש, ולהוציא בעלת
שלש. מרבה אני בעלת חמש, שיש בכלל חמש,

פשוטששן. בטית: מקורעין. ואפילו חרשים דלאו בגד הוא דרואי לעבודה דבעין
לכבוד ולתפארת: כאן שסילקן ע"י אבנט. משקריציר בלעז' כורך שחשנים עושות
כשרין דזא איתניהו אחד זה ואחר זה. אחד מורשילין ואחד מוסלילין וזהו מראי שלא על
ידי אבנט. והתניא. בבריתא דלעיל: אלא לרב קשיא. מורשילין וזכ"ל מאי מורשילין.

אבנט נקבש אבנט כגון שסילקן על כדורו על ידי
אבנט ומקבשר ליה תנא דקסבר אבנט מיגז אנו
כלומר כל סלק עיני אבנט וזהו ליה כותרן
ונטול דיתר שבדן מכודיה אלא שסילקן
קשיא. דקתני כשרין וסותם מוסלילין ובגדן מן
הקרקע למעלה מרגליו משמע ולרב ליכא
לאקומא כגון שסילקן ע"י אבנט כדנרעה
שמואל דהא על כדורו דהו דרשני סדילוק אבנט
מיגז אנו דושתתו וזהו כולדו אבנט כקריב קשיא:
רב הויה גמי. לומר מורשילין ומוסלילין דבריתא
בדאא מילתא תני לומר מורשילין שסילקן ירושלן
ע"י אבנט. כגון כדור כשרין אבל מוסלילין
יותר מראי פסולין אפילו ע"י אבנט. ולא שלש.
לימוד על גלית של בת שלש נפגות שפסורה מן
הציצית ודכדי דמי כגון שעניג אלא חמא דמי כנפיה
בה חמש. כגון שחורן מעט מן התר ולא עיגל
שני מוריש קרנא ממקום חורן ונעשה כשור
כפגות חרי בעלת חמש אומר. לחובב דריבא
הזמר: נאן דפשיי כולל עולת מרבי אל
אמרין יתר כמאן דליתיה דמי אלא כמאן
דאיתיה הוא ולא קרין לה בת ארבע ומאן
דמזיב ס"ל יתר כמאן דליתיה דמי דמי להאי
חזירי וגבי מורשילין נמי חרי יתר יתר בגדים
פ"ם לבבות לילתגלית העושה לבסות לילה
פסודה מן הציצית: שיטתה בראיה ב'י, וקרינן
ביה הציצית אותה ב'י. שחורן כגון כדור כדמפרש
לקמן ממשמשתא: חרישין. כשעת שהיו בברי
פשתנן: שיהיו שזורים וחוטין כפול ששה. ולקמן
פריך והא בד' חורדיה משמע מכל לבדו: שלא
ילכש של חול עמקין. משמע לבדו ולכש.
ול**יטעמין**. וילפת לה ממשמעותא מקריא ודחין
כפול ששה מנא ה"א דרבי' שנאמר כן בד'
צריכין ב'י ש מתן למעלה. חרישים ליה דלאו
ממשמעותא אחי ויש עלבב כן חורדיה
ודחין. כפול ששה בוך כדמפרש ואילו דבר
העולה מן הקרקע דבר בכד שזורים כיון דבר
דחינו בוך ובעלמא רבי ליה שני שחורין ודחין
כפול ששה כדאמרין בסדר יומא (דף ע"א)
ולפתין בסדר יומא מקריא דרבי' שנאמר כן
שש חטין כפול ששה וילקף ליה לעיבובא: חזנול
מן הקרקע דבר בכד. קנה דחידו כפול חזיון ואין ב'
קנים עולים מנזב אחיה ואמאי קמריא שאק
הזמר עולה מן הבתומה דבר בכד נימא נימא
בלבד: מופציל. ונימא מתפצלת ומתולעת
לשנים על גבי ברמה מאליה כיתנא נמי
מופציל. לפני שחורין כותשים הנבעלי והוא
נחלק לנימין דרבה אב. לקוחא. שבתין אחו
ותבסין אחו בעין וא בגלגל חורן לב כותש ותלפת
וכנסנ' פשתים יהיו וכו' ובעלמא הרי הוא
אומר ומכנסן בד ש"מ דר חיינו פשתים: ובר' וזה
קאמר לך לקמן (דף כ"ב) אמרין דקתני ערל
מחלל עבודה: דן בכר. שנתכור מעשיו מחמת
ערלת לבו שהוא ערל לא רשע. ועקל כשר.

שמות אחיו מחמת מילה לא יבא אל מקדשי ולקמן (דף כ"ב) יליף בה חיילול בהדיא: כמקום שמועין. במקום שהיבשר שהיבשר נכפל על הבשר ותחתמם ומודיע כשרין חזירין. אבטיסיה בשעת
עבודה. למעשה מופתיהם. מקום שנכפל ונעל שומן הבטן על הקליבוסת שקורין אנקיא: ולא למעלה מאצילותיה. למעלה מנגד מרפקן שקרא קורא' לפי שהיו חזירי שחורין
הצלעת ומזיע:

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף יט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) ר"ט רש"י

כנגד אצילי ידיתם. על צלשתיק כנגד המרפק. אינדר טלמא. כך שמו ומלך פרס דיה: וזהו מילי הימני. ויתרית נחלה. אבטו היה גבוה העור מלמעלה כמנגד אצילי ידיו והפשוט למטה כדי לאותה. אפר משפלת כתיב כתיב. וצריכין אחס לנחשו עצמכם בחפתים של כתיב. וכתביב בוד לא יחזרו בוד. כתיב קליה גמי. בשעת עבודה שזאי

הוא שרתאם שם כמות ואינ' דגמי מני כזה
וכל דבר שיש בו משום רפואה אסור משום
שבות גזירה שמו. ויחזק סמנים דמי מבדיה
אבל במקדש לא גזר משום שבות ואם לחוציא
דם. ומחזק לכך כמן וכן אסור. ודחורה היא
ואיסור דאורייתא: צילצול. בגדיל. אבל שלא
במקום בגדים. כגון אצבע ותיפוק לי משום
החזין. בין ידי למעבד ואסור ובענין אלה
הבוק שחזר קבלה בעצמו של כוח וחידי שרי
ר' יוחנן בשמאל. שניה שחזר למעבד: שלא
במקום עבודה. כגון על גבי הוד ופליטא דרבא.
אדריב יוחנן: שלש על שלש חוצצות. כלומר חזי
יתור בגדים ואידי דנקט בגיטא אחת במקום
בגדים לישא דחציצה דשיבא בה קטט גמי
במסקא. לישא דחציצה דחזי דאפי' פליטא דרבא
אמר ושלא במקום בגדים לא חזי יתור בגדים
ואפי' שלש על שלש במעמדם כי לימא דפליטא
דאידא אמר צילצול קטן חוצץ דרבא אמר פחות
משלש על חוצץ: דחשיב. לה שפיער לנו חזי
בגד. לא אפי' אר' בו. בדר יודעה רב חיאי לא
פליגי לישני חוצץ גמי דקאמר משום יתור
בגדים דחזי שייבא למימר חציצה שלא
במקום בגדים ושלא במקום עבודה דאי במקום
עבודה אפי' נמנא דחזא וברך דחזן הוא דפליגי
לשני: לימא פליגי. דרבא אדריב יודעה דאילו רב
יוחנן פשיטא לן דפליגי עליה ואפילו צילצול קטן
מכשר דחזא עלה קמחור פליגי אלא דרבא
דאיתמר (עלה) בעלמא מי לימא פליגי אדריב
היה דנמא דרבא אפי' צילצול קטן מכשר
שלא במקום בגדים: ולר' יוחנן. דקאמר דחזי
צילצול לא חזין מני אריא דנקט תנא דמתני'
גמי לשמועין צילצול לא חזי יתור בוד לא שכן
גמי דגמי פשיט. ופס' מזהב ואפי' מזהב דרבא
שבות במקדש דכולה מסכתא באיסור שבת
איירי ועיקר משום שבות נקט לה ומשנה זו
בעירובין וכן כולה דן סוגיא חתם היא: נכנסה
לו חז' כמגדני. ובהדלתו מכשרו בשעת עבודה
רביא חזא. חזי היא בכשרה: כיון דקפדי עליה.
דברצנו לא תחת בשבת אבא עבר. דקן ואינו
מורש בה בית הכשרה פשוט. אורי בית
העזר כגון בתי ודוריתו של חלוקש שחזר אורי
ואינו נכנס בבית השחי מהו שחזר ועיקר שיד
בתי ודוריתו ודחשיב וטוענין בבשר גופו. יד
שחזר גופו: נמי. ודחשיב דאיתא מעלמא: נמי
מחלולת. מן הבגד מעוררין ותחובה בו קצת
אלא שנתקא מעיקרא: נמי שער. מראשו
למטה עד ששכנס בין תחת לבשרו מהו אתיל
יד לא חיצא שער מהו פשוט. מראשו
יתור בגדים: אליבא דר"ה. בפרק תרעא
דעירובין דף צו. ודחשיבין דבה (מנחת) ולא
הכני' לך. דדארי חזי' כדמפרש טעמא דן
דבעבודת לילה חיצין דחזא לא מצה דחז

דחזיה נחפיה משום יבשתא ומצות דיום נמי חיצין. דאליב' מצות עבודת לילה חזי' מעבודתו וכן קלים מוח: וליום כדיוקן. לשיח' ישראל כמקדש. על כל משמר ומושמר היה
מעמד של ישראל בדרשלים שבאין ועומדין בעורה בשעת המצות כן שלחז כל ישראל לעמוד על קרבן דכתיב תשמרו לדקריב לו במעורו שחזא שמירתה עלי בשעת הקרבנות
במסכת תענית דף כו.ו. בשחזרין מן החפלות. שאין כוילין לרובין) וכן חתפילין. דקיימא לן (סוכה דף כח.) העוסק במצעה פטור מן המצות: לא חזי' מילת לא. אשחזר. אינו יכול לשנות
בין איסור. דיר. חצוצות דחזא בין בגד לבשר: דראש. אין חצוצות כדמפרש ואילו: שקרי. של כן גדול שזיה נראה בין ציצ' שעל מצחו למצפת שגובה ראשו.

כורך. עליה גמי במקדש אבל לא במדינה. פי' כקוננו גמי מרפא ואסור משום שחזקת
סמנים ונראה לפרש גזירה אטו לחוציא דם וכן בכל תהו (ועירובין דף קג.) יש
לפרש טעמא) דאסורי במדינה משום איסורא דקדשי. ברה הכי וכן וכן אסור ומיז
בירושלמי משמע דטעמא משום שחזקת סמנים דמסיק פיר' כל בחבר הקדוש יבש רבי שלח

כאבעז שכבת ותן עליה ספוג יבש וקשר עליה
גמי מבחזין וקאמר תחת דלמדתו דספוג אינו
מרפא אלא משמר גמי לפי שחזן מן המזון
ובסמוך גמי קאמר קא שמעתי לן דרבי מסי' משמע
דהיינו טעמא דאבל לא במדינה. **מאי** אריה
גמי לשמועין צילצול קטן. תימה הא אינמריך
לאשמועין גמי משום אבל לא במדינה דטעמא
דשחזקת סמנים לא שחז' בצילצול דחזא דא' מסי'
יול דמי' חז' ליה לאשמועין צילצול דחזי
דחזש גדול יותר דלא חזי יתור בגדים
לאשמועין איסור של גמי מבדיה ומשני
דקמיל דגמי מסי' משום לתיב חכמים מרפא:
תפלין מהו שחזרו. פירש בקונטרס למידי
יתור בגדים ואי אפשר לומר כן דחזא קאמר
למיז ערוך דתפלין חצוצות ובשל יד איירי
דבשל ראש דחזא אמרין כמסור אדן חצוצות ואי
משום יתור בגדים אפי' דראש נמי ומיז למאן
דאמר לעיל לא אמרו יתור בגדים אלא במקום
בגדים אבל שלא במקום בגדים לא נחז' דשל יד
חזי במקום בגדים ולא של ראש ומשום חציצה
ממש נראה פפי בדרדש כמסור על שחזר שלא
יהא דבר חוצץ מידה דחזינא אינן חצוצות
ואוקמינן לה בשל ראש בוד לא חזי שום חודש שלא
יהא חציצה כי אם שאנין (משום) יתור בגדים אם
לא דחאמר דקמיל ששחזר נראה א"כ ספוג

דלא חציצה תחת פתילי החיצין:
וחדקה

על שלש. חצוצות. פחות מין, אינה חצוצה. והיו דרבא אמר רב חסדא. לימא פליגא
אדריב יודעה בריה דרבי חיאי. שאני צילצול קטן דחשיב. ולרבי יוחנן. מאי איתא גמי,
לשמועין צילצול קטן. מילתא אב אורחיה קא משמע לן. דגמי פשוט. פגי רבא. נכנסה לו
רוח בגדיו. מהו. על בשרו. פגיון וזה ליכא. או דלמא דרך לבושה בקד. ביה. מהו שחזרו.
מתה לא הפגי לך. דודאי חיצין. חיה מאי. מי אגרין פיון דאחא ואולא. רביא חזי ולא
חיצין. או דלמא. פיון דקפדי עלה חיצין. עפר. מהו שחזרו. עפר. ודאי חזין. אלא. אב
עפר מהו. בית השחי. מהו שחזרו. על בשרו. פגיון וזה ליכא. או דלמא דרך לבושה בקד.
כתיבין יד לוחך חיקו. מהו. גופו מי חזין. או לא. נמיא. מהו שחזרו. נמיא. ודאי חיצין.
אלא. נמיא מדרולת. מהו. פגי מר בר רב אשי. נמיא שחזרו בגדיו. מהו. שער. כגופו דמי.
או לא כגופו דמי. פגי רבי יואל. תפילין. מהו שחזרו. אליבא דרבא דאמר לילה ואין
תפילין חזא. לא הפגי לך. פיון דלילה חזין. יום גמי חזין. כי תיפגי לך. דלמא דאמר לילה
וכן תפילין. מאי מצה דגופיה חזין. או לא חזין. איגלל מילתא. ומכאן לקמיה דרבי אמי.
אמר ליה. תלמוד ערוך הוא בדינו. תפילין חצוצות. מיתבי. כתיבין ענבדוקן. וליום בדיקין.
ישראל כמקדש. פטורין מן התפלה. וכן תפילין. מאי לאו. אם הניחין אינן חצוצות. לא.
אם הניחין חצוצות. אי הכי. פטורין. אסורים' מביעי ליה. פיון דאיכא ליום וישראל דלא
מתנו ליה אסור. משום הכי תנא פטורין. והתניא. אם הניחין אינן חצוצות. לא חזין. הא
די. הא דראש. מאי שניא דיר. דכתיב על בשרו. שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו.
דראש גמי. כתיב ושמחת המצנפת על ראשו. תנא. שער היה נראה בין ציצ' למצנפת

ששם

ששם

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף כ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכג רש"י

מזר דתימא ח"מ. דבעינן קידוש שחרית עבודה דמעבדת כפרה ביום כון דקומיעא אבל כל
הקטרת אימורין דלא מעבכא אימא לא חיביעי קידוש: מזר שפיסל, בליעה אם לא שקעה
בכור (בני הגולה) דאמר' בסדר יומא (דף לו) דמשקע לה: או וילמא כיון דקידוש בבלי
שרת אפיסל, ולא דמי לקידוש ידים שהמים ניגבו ואין לעל מה לחזור: ח"י ב' אתא

מהו דתימא, הני מילי, עבודה דמעבבא בפרה, אבל עבודה דלא מעבבא בפרה, לא. קא משמע לן, כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן, בעי אילפא, לדברי האמר אין לינה מועלת בקידוש דיום ורגלים, מי פיר, מהו שיפסול, מי אמרנו הני לטא, למדוש דיום ורגלים.

קידוש דעים ורגלים גופיהו, לא פסיל בהו לינה. או דלמא, כיון דקדוש להו בכלי שרת, כי אתא רבין, אמר רבי ירמיה אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן, הדר פשיט אילפא, ופחולוקת בוז קד מחולוקת בוז. אמר לפניו רבי יצחק בר ביסנא, רבי, אתה אומר כן. אלא הכי אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן [מישית דאילפא], כיוז שלא שיעמו מבגרב, מקדש ממוז לעבודת לילה, ולמחר אינו מקדש. והיוני בה 'למחר אינו מקדש' דלא צירד לקדוש, או דלמא איפסלו בלינה. ולא פשיט לן. וזר, קא פשיט ליה מיפשיט. תא שמע, כן קמין עשה שנים עשר דד לבזר. אף הוא עשה מוכני לבזר, שלא יהיו ממוזי נפסלין בלינה. מאי לאו, רבי אלעזר ברבי שמעון היא. רבי היא. ותא מדרשאי רבי אלעזר ברבי שמעון, סיפא נמי רבי אלעזר ברבי שמעון, דתני רישא, בא לו אלץ פרו, וזר הנה עומד בין האולם למזבח, ראשו לדרום וקניו למערב, והתכן עומד במזרח וקניו למערב. וזר שבעת ליה דאמר רבי האולם ולמזבח צפון, רבי אלעזר ברבי שמעון, דתניא, איהו צפון, מקוד מזבח צפוני ועד כותל עזרה צפוני, ויבנה כל המזבח כולו צפון, דברי רבי יוסי ברבי יהודה. רבי אלעזר ברבי שמעון מוסיף אף בין האולם ולמזבח. רבי מוסיף, אף מקום דריסת רגל הכהנים ומקום דריסת רגל ישראל, אבל מן החליפות ולגנים, הכל מודים שפסול. ותסבירא, רבי אלעזר ברבי שמעון הוא ולא רבי. והשתא רבין אדרבי וסו ברבי יהודה מוסיף, אדרבי אדרבי ברבי

כְּהִינִים וּבְמִקְדָּשׁ דְּרִיטָה רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר מֶלֶךְ, רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָא, לֹאקֻמָּה מִדְּבָרֵי מִצְוֵה צִיּוֹן עַד דְּרִיטָה עֲזָרָה צִיּוֹן. אָמַר מֶלֶךְ, אֵיתָךְ לְךָ לְמִימָר, מִשּׁוּם מִצְוֵה הָיָא, דְּכִתְּבָן גְּדוּלָּהּ. הֲכֵא נָמֵר, מִשּׁוּם חֻלְשָׁא דְּכִתְּבָן גְּדוּלָּה: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, קִדֵּשׁ דְּתֵין וְנִגְלִין לְתַרְוּמַת הַדִּישָׁן, לְמַחֵר אֵינִין צִירָה לְקִדְשֵׁי, שְׁכַר קִדְשׁ מִתְחִילַת עֲבוּדָה. לֵמָּאן, אִי לְרַבִּי, הָאִמֵּר פְּסָלָה לֵינָה. אִי לְרַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִמֵּר אִין צִירָה לְקִדְשׁ אִפְּלִין מִן יַעַד עֲשֶׂרֶת יָמִים. אָמַר אַבְבִּי, לְעוֹלָם לְרַבִּי, וְלֵיתִי דְרַבְּנָן הָיָא, וְכוּדִי דְמִקְרֹת הֲבֵיר וְעַד צִצְרָא, לֹא פְסָלָה לֵינָה. רַבָּא אָמַר, לְעוֹלָם רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן (הָיָא) וְרַבָּה רַבִּי יוֹחָנָן דְּכִרְוִין בְּתַחֲלִילַת עֲבוּדָה וְלֹא בְסוּף עֲבוּדָה. מִיתִיבִי, רֵאיוּתוֹ אֲחִיו הַכְּהֵנִים שְׁנֵיר, וְהֵן רָצוּ וְכָאן, מִיחֵיר וּקְדִישׁוֹ וְרִיבֵיהֶן וְנִגְלִיתָם מִן הַכְּהִיִּר. בְּשֵׁמֶל

מִן הַיָּמִים הַהֵם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה
 28 רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן
 29 מִיָּתוֹבִי, רֹאשׁוֹ אֲחִיו הַכֹּהֵן
 32 מֵאֵן שְׁמַעְתָּ לֹה [דַּמְרָן] בִּי. דִּקְנֵי בְּפִירָא
 33 בְּדִבְרֵיהִי (קָה מַג) שִׁטּוֹ קוֹבֵל הַמּוֹקֵךְ אֵת דָּמוֹ
 34 סַמּוֹךְ לְדִרְדּוֹ מִדֹּא אֵלֶּמָא בִּין הָאֻלָּם וְלִמְחַבָּא
 35 צַפּוֹן דְּהָא שְׁחִיטָתָא קִשִּׁי קִשִּׁי דְּהָא פִּר שְׁחִיטָא

[illegible]

רכ"ז זבוחים. פרק שני – כל הזבוחים שקבלו דמן דף כ עמוד ב – מתוך מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות

צ"אה מהו שתועיל בקידוש ידים ורגלים. פירש בקונטרס בדרך שפוסלת בכל הקדשים שקדשו בבלי. דאם יצאו נפסלי בירצא ואי אפשר לומר כן אלא בדמפרש טעמא משום דכיון דפריש אסודו מסח דעתיה מניה דמשום קידוש כלי לא מפסל בירצא במידי שלא נעשה בו בטהרה עדיין כדמסיבא בפי' דמנחות (דף ט) ובפי' תורה (שם דף עה) דאמר בללה חוץ לחומת העדה רבי יוחנן אמר פסולה

וריש לקיש אמר כשרה אלמא לרבי יוחנן לא פסיל אלא משום (וסיד דמאן ואלא פסיל בלינה לא פסיל בה הסח הדעת ומאן דפסיל פסיל בהאי ותיב דהוה דחו הסח הדעת שחיה שניש בבית המוקד. דה"ה) עבודה בחוץ אבל משום יציאה לא (וכן משמע) בפרק החבילת (שם מז.) גבי שחי' הלחם את אפר הקדש בירצא אבל בשחיטת החוב אע"ג דכבר נתקדש בבלי דרבי סבייר ליה דהנור קדש פברק רבי שישמעאל (שם עב) ומידי ש ילדוות דבאן עם חובב שאני דהא נסכים הבאין עם חובב לא נפסיל בלינה כי אם בשחיטת חובב כדאמר יעזיר בפרק התורה (שם עט) ואולי באו בפני עצמן חנן קדש בכלי נפסלי בלינה וכו' רשע דהא חנן במעלה פרק כ (דף ט) ובי שחיטת ושהי' הלחם בתנור הכושר לפסל במזבח כיפורים וכלינה אבל יצא לא קתיא ואע"ג דרבי עופת חובסו היה מצי למיתני דהא אבא אוריב' לא ותי אבב שחי' והלחם והלחם הפנים ומנחות דאמר בפרק כל שעה (פסולת לו.) גבי לישע דמנחות חוץ דרוביחין ליתא במזקם וריחין איתא אורארה דמילתא נקט שדרך לעשותם במזקם וריחין הוא דאמר פרק המזבח מוקד (לקמן פה) כל שחי' אין מקדישין לקרב אבל מקדישין לפסל איהו טבולים קימו ובמזרח כיפורים ולישע חבילת אבא בירצא ורבי' חז' שפירש בקונטרס פ' שתי מדות (מנחות פ) גבי שלחן אבל מקדישין לפסל בלינה וביצא ולקמן בסוף המזבח מוקד (פה פה) פירש בקונ' אבל מקדישין לפסל בירצא אם יצא חוץ לקדש לא נעב בו טבול' ו' הוא דאמר פרק שחי' הלחם (מנחות צה) א שחי' הלחם וא' (לה) הפנים ילשוה ועריכתו בחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה כל סוף כל דמנחות בללה מצה (שם סג.) וריש ריש הנור תנור שחי' פנימנים שחאה אפייתן בתנור ושחאה הקדשן בתנור ופרקי' ודחתן רש' אומר לעולם הוי רגלי לומר שחי' הלחם ולחם הפנים כשרות בעורה וכשרות בבית פאני לאו משום דאי נתקדשה הוה מופסל בירצא אלא משום דרבי מנכור לחוציא לרבי לאד' שנתקדשה ואת תאמר רובין דקדושת כל לא מפסילא בירצא מנחת חובס החביו' כ"ג דלית בדו קמיצה אימתי מופסל בירצא ושמן באותן מועיל קידוש כלי ומתאי טעמא יתכן פי' הקטן' דהבא: **קידש** בכלי שרת בחוץ כו'. תימה דמשמע דהא חבסיס בבלי שרת בפנים וקדש עבודתו כשרה אלמא לא מפסל בירצא בירצא הפנים ידיו ולא שחי' הסח הדעת במים כמו ביהר' ודע דאין כלי מקדש ללחם בירצא אלא בפנים כדמשמע בהדיא דסוכה (דף כ.) דפרקי' ותיחי' מביקשה ועד דפרשפשו ונודד כל מקדש ללחם בעד שנישעשע מנחות

והיינו הקידוש כמו מנחה עד שעת קמיצה ולכן מיביעה לא בקידוש ידים ורגלים טפי ממביים: **כל** המטיל מים בעין קידוש ידים ורגלים. תימה דתפשוט מהבא דאיצא יצאה מועלת דמשמע דא חבנם לא פסלה יציאה ויהא אי נפיק בשעת עבודה לא מפסל בחכי כיון דאין שחאה אלא מים:

בשלא לאבי' דמוקי לה. לאה דר' יוחנן כרבי מנודה ורבי דמקדש הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה בקידוש הא מני נמי דקתי' בקידוש זה לא יפסל מעבור השחר אבל קידוש הלילה יפסל רבי דהא אלא לר'א כ'א מני. שנמריכין קידוש על קידוש ומותר קידוש השני בקדוש הגבר: אי רבי' **הא אמר** פסלה לינה. אף בזה במקדש הגבר: ו' **אי אלקור**. אף דארשון לא יפסל ושני' או למה' בבתי חוץ: שלא שישמו בלילה לאו הוה חרצני ידים ורגלים: **יצאה**. חוץ לעורה מהו שתועיל בדרך שפוסל בכל הקדשים שקדשו בבלי שרת שאם יצאו נפסלי בירצא: ו' **אלי** פירש. אף בבלול מעבורה: ו' **נפסא**. ידידים דבר שאין טומאתו מן התורה שישמא ונפו אלא בפסול או בתנור ששנינו בפסלי' (דף קב) שמטמאים את ידידים: **מפסלי**. את הידים לבדן: **יצא**. ידיו. ודחשתי' לחוץ: **מקדש** בבלי. שרת. א' כיוו' או כלי שרת אחר דמריכין לקמן בשמעתין כל כלי שרת לקדשו: **בפנים**. שחיה ודקבעו' לו מקום מעורה: דכתיב ונתת את הבכור וגו' והתם כתוב ורחצו מנחה בשל חול' פסול. דרחצו מנחת ותיב וכו' איתרבו ככלי' לקמן דומיא דהוה שחיה איתרבו: א' **שפסל** בשני. שחן מקדש. שחן כשרה לעבילא הדיה למס' חייס אלא שחוב כשרה למס' כמבוסס: **עבודתו** פסולה. ולא אמרי' טבילה דבר חשוב דהא ומתני' ליה במזקם מעורה: **קידש בפנים** ויצא כשרין. דאי סיד פסולה השתא קידש בפנים ויצא פסולה קידש בחוץ מביעאי וכו' ש' יציאה גדולה מהו: ומשני' דילמא קידש בחוץ. דאיתעריך ליה לטאט למעתי' ופסולה: **בנזק** דאפי' ידיו לבי. ונפיה בפנים וקדש דאליו קידש בפנים והוציא ידיו תניא לעיל דר' חן כדקדושתן אלא יצא נפול' אל חזקת מנחה. א' לחשיות פוען בבליה. קסיד משום היסח הדעת: **הבא במאי** עסקין. דקתי' אם לשחות טען טבילה: **שיצא** חוץ. רגליו. לנזקיל דוכחותה: **ספסל** דקתי' אם לפי שעת נעב' קדש שיצא לחטל מים דארמנין בסדר יומא (דף ק) מצה לשפשף בידו יניצותה שחך גבי רגליו שלא יאסא בכרות שפכה לשכר צריך לקדש ידיו ורגליו: **בחדאי** קתי' א' בספסל דקתי' פרה: בעבודת פרה אדומה שחיה חוץ לירושלים בדר המושאה: **ויצא** אלמא לא פסל יציאה בקדוש ידים ורגלים: **בעין** עבודה. שחי' הוא: **סופסא** קסיד נטמא ידיו ולא גופו קמביעאי ליה: **אחיל** יציאה לא פסלה. התם הוא דגברא חזי לחזור ולכנס אל מסח דעתיה ולא מפסל קידוש בטהרה וסח הדעת: א' **ולמא** ביה חזי. על ידי החבילת' דק ליה מוקד כדקדוש ונודד מליגע דיו בדבר שיתוף דאין מסח דעתיה: **והא**

ל' **הוה** אסוחי' מסח' דעתיה. או דלקמא, פיון דהדר חזי, (דך ליה) ולא מסח' דעתיה. **תא שמע**, קידש ידיו ורגליו ונטמא, מטבילין ואין צריך לקדש. נטמאו ידיו, לא מיבעיא לן. **אפי' מיבעיא** לן נטמא כל גופו. כל גופו, תיפוק ל' פיון דבג' למעבד הערב שמש, אסוחי' מסח' דעתיה. **בגון** דאיטמי' סמוך לשקיעת החמה. **תא שמע**, פרה, רבי חייא ברבי יוסף אמר, **מקדש** בכלי שרת בפנים ויצא. ורבי יוחנן אמר, אפילו בחוץ, ואפילו בכלי חול, ואפילו במקדש של חרים.

בשלא לאבי' דמוקי לה. לאה דר' יוחנן כרבי מנודה ורבי דמקדש הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה בקידוש הא מני נמי דקתי' בקידוש זה לא יפסל מעבור השחר אבל קידוש הלילה יפסל רבי דהא אלא לר'א כ'א מני. שנמריכין קידוש על קידוש ומותר קידוש השני בקדוש הגבר: אי רבי' **הא אמר** פסלה לינה. אף בזה במקדש הגבר: ו' **אי אלקור**. אף דארשון לא יפסל ושני' או למה' בבתי חוץ: שלא שישמו בלילה לאו הוה חרצני ידים ורגלים: **יצאה**. חוץ לעורה מהו שתועיל בדרך שפוסל בכל הקדשים שקדשו בבלי שרת שאם יצאו נפסלי בירצא: ו' **אלי** פירש. אף בבלול מעבורה: ו' **נפסא**. ידידים דבר שאין טומאתו מן התורה שישמא ונפו אלא בפסול או בתנור ששנינו בפסלי' (דף קב) שמטמאים את ידידים: **מפסלי**. את הידים לבדן: **יצא**. ידיו. ודחשתי' לחוץ: **מקדש** בבלי. שרת. א' כיוו' או כלי שרת אחר דמריכין לקמן בשמעתין כל כלי שרת לקדשו: **בפנים**. שחיה ודקבעו' לו מקום מעורה: דכתיב ונתת את הבכור וגו' והתם כתוב ורחצו מנחה בשל חול' פסול. דרחצו מנחת ותיב וכו' איתרבו ככלי' לקמן דומיא דהוה שחיה איתרבו: א' **שפסל** בשני. שחן מקדש. שחן כשרה לעבילא הדיה למס' חייס אלא שחוב כשרה למס' כמבוסס: **עבודתו** פסולה. ולא אמרי' טבילה דבר חשוב דהא ומתני' ליה במזקם מעורה: **קידש בפנים** ויצא כשרין. דאי סיד פסולה השתא קידש בפנים ויצא פסולה קידש בחוץ מביעאי וכו' ש' יציאה גדולה מהו: ומשני' דילמא קידש בחוץ. דאיתעריך ליה לטאט למעתי' ופסולה: **בנזק** דאפי' ידיו לבי. ונפיה בפנים וקדש דאליו קידש בפנים והוציא ידיו תניא לעיל דר' חן כדקדושתן אלא יצא נפול' אל חזקת מנחה. א' לחשיות פוען בבליה. קסיד משום היסח הדעת: **הבא במאי** עסקין. דקתי' אם לשחות טען טבילה: **שיצא** חוץ. רגליו. לנזקיל דוכחותה: **ספסל** דקתי' אם לפי שעת נעב' קדש שיצא לחטל מים דארמנין בסדר יומא (דף ק) מצה לשפשף בידו יניצותה שחך גבי רגליו שלא יאסא בכרות שפכה לשכר צריך לקדש ידיו ורגליו: **בחדאי** קתי' א' בספסל דקתי' פרה: בעבודת פרה אדומה שחיה חוץ לירושלים בדר המושאה: **ויצא** אלמא לא פסל יציאה בקדוש ידים ורגלים: **בעין** עבודה. שחי' הוא: **סופסא** קסיד נטמא ידיו ולא גופו קמביעאי ליה: **אחיל** יציאה לא פסלה. התם הוא דגברא חזי לחזור ולכנס אל מסח דעתיה ולא מפסל קידוש בטהרה וסח הדעת: א' **ולמא** ביה חזי. על ידי החבילת' דק ליה מוקד כדקדוש ונודד מליגע דיו בדבר שיתוף דאין מסח דעתיה: **והא**

ל' **הוה** אסוחי' מסח' דעתיה. או דלקמא, פיון דהדר חזי, (דך ליה) ולא מסח' דעתיה. **תא שמע**, קידש ידיו ורגליו ונטמא, מטבילין ואין צריך לקדש. נטמאו ידיו, לא מיבעיא לן. **אפי' מיבעיא** לן נטמא כל גופו. כל גופו, תיפוק ל' פיון דבג' למעבד הערב שמש, אסוחי' מסח' דעתיה. **בגון** דאיטמי' סמוך לשקיעת החמה. **תא שמע**, פרה, רבי חייא ברבי יוסף אמר, **מקדש** בכלי שרת בפנים ויצא. ורבי יוחנן אמר, אפילו בחוץ, ואפילו בכלי חול, ואפילו במקדש של חרים.

המטיל מים בעין קידוש ידים ורגלים. תימה דתפשוט מהבא דאיצא יצאה מועלת דמשמע דא חבנם לא פסלה יציאה ויהא אי נפיק בשעת עבודה לא מפסל בחכי כיון דאין שחאה אלא מים:

פרק ה

הלכה א משנה כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו שנאמר (במדבר ה) ובאו ובאו כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבעל שנאמר נטמאה נטמאה דברי ר' עקיבה א"ר יהושע כך היה דורש ר' זכריה בן הקצב רבי אומר שני פעמים האמורין בפרשה אם נטמאה אם נטמאה אחד לבעל ואחד לבעל:

גמרא אנן תנינן באו באו. אית תניי תני ובאו ובאו. מאן דמר באו באו ר' עקיבה. ומאן דמר ובאו ובאו ר' ישמעאל. אנן תנינן נטמאה נטמאה. אית תניי תני ונטמאה ונטמאה. מאן דמר נטמאה נטמאה ר' עקיבה. ומאן דמר ונטמאה ונטמאה ר' ישמעאל. תני בוא ובוא. וכתוב כן. כיי דמר רבי אמי בשם רבי יוחנן גורעין לדרוש מתחילתה לסופה. רבי חנינה בשם ר' ירמיה ואפילו באמצע התיבה. (ויקרא ב) ויצקת עליה שמן. ויצקת שמן מנחה. לרבות את כל המנחו' ליציקה. המאררים. אמר ר' תנחומא מניין המאררים כנגד מאתים וארבעים ושמונה איברים שיש בה. וכנגד מאתים ארבעים ושמונה איברים שיש בו.

[דף כ"א ע"א]

והא תנינן כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעל. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בועל כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וביאה שהיא מקבלת את בעלה לאחר הבעול כך הן בודקין אותו. היא על ידי שדרכה ליאסר בין לו בין לאחר היא נבדקת. אבל הוא לכשתשתה הוא נבדק. בדקו אותו ולא בדקו אותה אני אומר הזכות תלה לה ניהא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת. הרי לא הוכרה. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצבת. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני' אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרות נסתר. ולא כן סברנן מימר לכשתשתה הוא נבדק. תיפתר שהיה הוא מזיד והיא שוגגת ובדקו אותו ולא בדקו אותה [בדקו אותה ולא בדקו אותו] אני אומר הזכות תלה ליה. ניהא כמאן דמר הזכות תולה וניכרת הרי לא הוכר. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצב. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני' אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרים נסתרה. מעתה גירש יהא מותר בה. תיפתר שהיה הוא שוגג והוא מזידה. ובדקו אותה ולא בדקו אותו. הוא מזיד והיא שוגגת פשיטא שהיא מותרת לביתה. גירש מהו שהיא מותר בה. איפשר לומר מזיד בה ואת אמר הכין. הוא שוגג והיא מזידה פשיטא שהיא אסורה לביתה. גירש מהו שיהא

מותר בה. איפשר לומר יוצאת מתחת ידו ותאמר הכין. ומניין שהדבר תלוי בה. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן כתיב (ויקרא יח) ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לזרע למאנה בה. בה הדבר תלוי.

[דף כ"א ע"ב]

אם היתה מזידה אסורה. שוגגת מותרת:

הלכה ב משנה בו ביום דרש רבי עקיבה (ויקרא יא) וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא אינו אומר טמא אלא יטמא לממא את אחרים לימד על ככר השני שמטמא את השלישי אמר ר' יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהייתה אומר עתיד דור אחר למחר את ככר השלישי שאין לו מקרא מן התורה והרי עקיבה תלמידך הביא לו מקרא מן התורה שהוא טמא שנאמר כל אשר בתוכו יטמא:

גמרא רבי יוסי בי רבי בון אמר רב ושמואל חד אמר בין בתרומה בין בחולין אמר ר' עקיבה. וחורנה אמר בתרומה אבל לא בחולין. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דמר רבי יוסי בשם ר' יונה אמרי לה רב בשם ר' חייה רובא השלישי בא מחמת השרץ. הוי אמר הוא דו אמר בין בתרומה בין בחולין אמר ר' עקיבה. מתניתא פליגא על רב אוכל מעשר שהוכשר במשקה ונגע בו בטבל יום או ימים מסואבו מפרשין ממנו תרומת מעשר במהרה מפני שהוא שלישי והשלישי טהור בחולין. פתר להקל הוא בידים שהן מדבריהן. והא תנינן בטבל יום. תיפתר בטבל יום בית הפרס. א"ר זעירא ואפי' תימר בטבל יום דבר תורה שנייא היא דכתיב טהור טמא טהור לחולין מבעוד יום ולתרומה משתחשך. התיב ר' חגי קומי רבי יוסי או נימר טהור במגע וטמא באכילה. אמר ליה כלים אמורים בפרשה. אית לך מימר גבי כלים טהורים במגע וטמאים באכילה. מתניתא מסייעא לרב הראשון שבחולין טמא ומטמא והשיני פוסל ולא מטמא והשלישי נאכל בנזיד הדמיע.

[דף כ"ב ע"א]

הא לעשותו דמע אסור. ואמור דבתרה הראשון והשיני שבתרומה טמאין ומטמאין. והשלישי פוסל ולא מטמא. והרביעי נאכל בנזיד הקודש. אין תימר הא לעשותו קודש אסור. אשכחתי מימר מחלפה שיטתיה דרב דמר רבי בא בשם רב שלישי בא מחמת השרץ והרביעי מותר לעשותו קודש שלא אמרו רביעי בקודש אלא בקדשי המקדש מקודשין. אמר רבי חונה ולא בתרומה אנן קיימין. ותרומה אסור לעשותה קודש שלא להמציא בה תקלה. ואמור דבתרה הראשון והשיני והשלישי

שבקודש טמאים ומטמאים והרביעי פסול ולא מטמאה. והחמישי נאכל בנזיד הקודש אין תימר הא לעשות קודש אסור. וכי יש חמישי בקודש. ואת אמר לית כן והכא לית כן. אמר רבי יוחנן השלישי בא מחמת השרץ מותר לעשותו תרומה. בעי קומי אפילו כר"ע. רבי יוסי בשם ר' הילא ואפילו כר"ע. ולמה. טבול יום פסיל. והשיני פסיל. מה טבול יום אינו פסול את החולין מלעשותן תרומה. ר' יוסי בשם ר' יוחנן שלישי בא מחמת שרץ אסור לעשותו תרומה ומותר לעשותו קודש. ר' זעירא בעא קומי ר' יסא מטמא בקודש ואת אמר אכן. אמר ליה משום מעלה. אמר רבי שמואל בר רב יצחק עיקר טומאתו בקודש משום מעלה. אמר רבי יוסי ולמה הוא מטמא בקודש משום מעלה. אמר ר' יודן ואפילו כרבנן דאינן אמרין אין השלישי בחולין ולמה הוא אמור מטמא בקודש משום מעלה. אמר ליה רבי יוסי ולית אנן צריכינן שמעינן ליה מן בר נש רב.

[דף כ"ב ע"ב]

תמן אמרין ממה שקילס רבי יהושע את ר' עקיבה הדא אמרה הלכה כיוצא בו. רבנן דקיסרין אמרין למדרשו קילסו. אבל למעשה אין הלכה כיוצא בו. דמר ר' אחא רבי מיישא בשם רבי לעזר [אין] לוקין על השלישי שבמעשר ואפילו כרבי עקיבה אינן לוקין. למה טבול יום פסול והשני פסול מה טבול יום אין לו מגע אצל החולין. אף השיני אין לו מגע אצל החולין. אמר רבי אליעזר כמיניין החולין כך מיניין המעשר. ואתייא כיי דמר רבי יונה רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש בכל חולין אנן קיימין ואהן פירקא מעשר אינן. אמר ר' יוסי ואפילו ראשון שבו אינו מחזור. לא אוכל אין כתיב כאן אלא (דברים כו) לא אכלתי. אמר רבי אבא מרי מניין דכתיב (שם) ככל מצותך אשר צויתני כמי שאינו מחזור. רבי אבהו בשם רבי מנא מפני מה אמרו השיני שבחולין מטמא משקה חולין מפני הידים שהן מדברין מטמאות משקה חולין. שיני שהוא מדבר תורה לא כל שכן. אי מה הידים ספיקן לטמא את אחרים >טמא אף המשקין ספיקן לטמא את אחרים טמא<. [טהור אף השיני ספיקו לטמא אחרים טהור]. התיב ר' חנינא לרבי מנא הרי אוכל אוכלין טמאין ושותה משקין טמאין ספיקן לטמא את אחרים טמא. והמשקין היוצא מהן ספיקן לטמא את אחרים טמא.

[דף כ"ג ע"א]

והא שיני שהוא דבר תורה ספיקו לטמא את אחרים טהור. אמר ר' מנא קומי ר' חנינא ולא בתרומה אנן קיימין אמר ליה ואפילו תימר בתרומה אנן קיימין מה אית ליה טמא יטמא דבר תורה לא ר' עקיבה. תמן אמרין שתי שאלות שאלן חגי הנביא אחת השיבו אותו כראוי ואחת לא השיבו לו כראוי. (חגי ב) הן ישא איש בשר קודש בכנף בגדו. כנף תחלה. בשר קודש שני. לחם ונזיד

שלישי. ויין ושמן ומאכל רביעי. וכי יש רביעי בקודש. ויענו הכהנים ויאמרו לא. לא השיבו אותו כראוי שיש רביעי בקודש. (שם) ויאמר חגי אם יגע טמא נפש בכל אלה היטמא אם תהיה כנף טמא נפש ונגעה בכל אלה היטמא. ויענו הכהנים ויאמרו יטמא. השיבו אותו כראוי. דמר ר' ירמיה רבי חייה בשם ר' יוחנן קודם עד שלא גזרו רביעי בקודש שאלן. ולמה הוא מקללן כאינש דבעי עילה על חבריה וביתא מה אספה ליה לא. דו אמר ואשר יקריבו שם טמא הוא. כמה דמר רבי סימון בר זבדי גולגולתו של ארנן היבוס מציאו תחת המזבח. ר' אחא בשם רבי אבא בר כהנא בקיאינן היו בהיסטות ולא היו בקיאינן במדפות. (שם) הן ישא איש בשר קודש. שאלן טמא מת מטמא בהיסט. ויענו הכהנים ויאמרו לא. השיבו אותו כראוי שאין טמא מת מטמא בהיסט. שאלן טמא מת עושה מדף. ויענו הכהנים ויאמרו יטמא. לא השיבו אותו כראוי

[דף כ"ג ע"ב]

שאינ טמא מת עושה מדף. רבי תנחומא רבי פינחס בשם רבי לוי על החמישי בקודש שאלן. הן ישא איש בשר קודש בכנף בגדו. כנף תחילה ובשר קודש שני לחם ונזיד שלישי ויין ושמן רביעי. ומאכל חמישי שאלן. וכי יש חמישי בקודש. ויענו הכהנים ויאמרו לא. השיבו אותו כראוי שאין חמישי בקודש. ולמה הוא מקללן כאינש דבעי עילה על חבריה וביתא מה איכפה ליה. ויאמר ואשר יקריבו שם טמא הוא. כיי דמר רבי סימון בר זבדי גולגולתו של ארנן היבוס מציאו תחת המזבח. תני אמר רבי יוסי מניין לרביעי בקודש שהוא פסול ודין הוא מה אם מחוסר כיפורים שאינו פסול בתרומה הרי הוא פסול בקודש שלישי שהוא פסול בתרומה אינו דין שיפסול בקודש. הרי למדנו לשלישי מן הכתוב. ולרביעי מקל וחומר. התיב רבי יוחנן האוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח שהוא פסול בתרומה ואינו פסול בקודש. ר' חייה בשם רבי יוחנן אתיין דרבי יוסי בשיטת ר' עקיבה רבו. כמה דרבי עקיבה אמר יטמא יטמא דבר תורה כן רבי יוסי אמר יטמא יטמא דבר תורה. רבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה לית ר' יוסי צריך להדין קל וחומר. קרייה דרש רבי יוסי (ויקרא ז) והבשר אשר יגע זה שני שנגע בראשון. בכל טמא. זה שלישי שנגע בשני. לא יאכל. סוף טמא לא יאכל. עד כדון באוכלין שנטמאו באויר כלי חרש שניטמא בשרץ. אוכלין עצמן שניטמאו בשרץ מניין. ודין הוא מה אם הכלים שאינן מטמאין מאויר כלי חרש שניטמא בשרץ הרי הן מטמאין בשרץ לטמא אוכלין אוכלין עצמן שניטמו בשרץ אינו דין שיטמו בשרץ לטמא אוכלין. עד כדון כר' עקיבה.

[דף כ"ד ע"א]

בר' ישמעאל. תני ר' ישמעאל והבשר אשר יגע בכל טמא. זה ראשון שנגע בכל טמא. לא יאכל לרבנות את השיני. השלישי מניין. ודין הוא ומה אם טבול יום שאינו פוסל בחלין הרי הוא פוסל בתרומה. שני שהוא פוסל בחלין אינו דין שיפסל בתרומה. רביעי בקדש מניין. ודין הוא מה אם מחסר כפורים שאינו פסול בתרומה הרי הוא פסול בקדש. שלישי שהוא פסול בתרומה אינו דין שיפסל בקדש. הא למדנו לראשון ולשני מן הכתוב. ולשלישי מן הדין. ולרביעי מקל וחומר. דנין לו דין מן הדין שיהא חבל משעבד להלכה שיהא השלישי פסול בתרומה והרביעי בקדש:

הלכה ג מתני' בו ביום דרש רבי עקיבה (במדבר לה) ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ומקרא אחד אומר מקור העיר והוצה אלף אמה סביב אי אפשר לומר אף אמה שכבר נאמר אלפים אמה ואי אפשר לומר אלפים אמה שכבר נאמר אלף אמה ולמה נאמר אלפים אלא אלף אמה מגרש ואלפים אמה תחום שבת רבי אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אלף אמה מגרש ואלפים שדות וכרמים:

גמ' רבי אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אלפים אמה תחום ערי הלזים. צא מהן אלף אמה מגרש. נמצא רביע מגרש והשאר שדות וכרמים. רבי ירמיה ר' שמואל בר רב יצחק בשם רב רביע מאלף. אמר רבי יצחק ואפילו תימר רביע מכל צד רביע הוא. מאז דמורבע ארבע גרביז בעי אשיתסר. רבי מנא משער בהדא לבנה. ר' אבין משער בהדא רצועה. ר' אושעיה משער בהדא דסיקריז. אמר ר' יוסי בי רבי בון חמשין על חמשין בית סאה. מאת על מאת בית ארבעת סאין. בהדא ריש גליתא איטלק עלוי חד טריקליז ארבעין על ארבעין דימליניה מיטין אתא לגבי רב הונא

[דף כ"ד ע"ב]

אמר ליה פייסון דיסבון מינך עשרין על עשרין כדון. ועשרין על עשרין בתר זמן ואת מינתר פלגא. ר' בא בשם רבי יהודה רבי זעירא בשם רבי עוקבא אין מקדריזין אלא בתכל חמשים אמה. ר' זעירא בשם רב חסדיי אין מקדריזין לא בערי הלזים ולא במקום עריפה בנחל. ניהא כמאן דאמר אלף אמה מגרש ואלפים אמה תחום שבת. ברם כמאן דמר אלף אמה מגרש ואלפים אמה שדות וכרמים כלום למדו תחום שבת לא מערי הלזים. לעקר אין מקדריזין ולפילה מקדריזין. ומנין שלא היו קוברין בערי הלזים. רבי אבהו בשם ר' יוסי בר חנינה (במדבר לה) ומגרשיהם יהיו לכהמתם ולרכשם ולכל חיתם. לכהמתם ולחיתם נתנה ולא נתנו לקבורה:

הלכה ד מתני' בו ביום דרש רבי עקיבא (שמות טז) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לי' ויאמרו לאמר שאין תלמוד לומר ולמה נאמר לאמר אלא שהיו ישראל עונין אחריו של משה על כל דבר ודבר בקורין את ההלל אשירה ל"י כי גאה גאה לך נאמר לאמר רבי נחמיה אומר בקורין את שמע היו קורין לא בקורין את ההלל:

גמ' לקטן שהוא מקרא את ההלל בבית המספר והן עונין אחריו על כל דבר ודבר. משה אומר אשירה והן עונין אחריו אשירה. משה אומר אשירה והן עונין אחריו אשירה. משה אומר עזי והן אומרים עזי. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר לגדול שהוא מקרא את ההלל בבית הכנסת והן עונין אשירה. משה אומר עזי והן עונין אחריו אשירה. רבי יוסי הגלילי אומר בשעה שהיו אבותינו בים היה מוטל עולל על ברכה של אמו ותינוק יונק מידי אמו. וכיון שראו את השכינה הגבוהה עולל את ראשו מברכה של אמו ושומט התינוק את פיו מדדה של אמו אף הן פתחו את פיהן בשירה ובשכבה ואמרו זה אלי ואנוהו. רבי מאיר אומר אפילו עברין ממעי אמותיהן היו אומרים שירה שנאמר (תהלים סח) במקלות ברכו אלהים י' ממקור ישראל. רבי נחמיה אומר בשעה שגלו אבותינו מן הים ראו פגרי אנשים חטאים שהיו משעבדין בהן בפרך בעבודה קשה וכלם פגרים מתים משלכים על שפת הים. בקשו לומר שירה ושרת עליהן רוח הקדש. ואפילו קטן שב'ישראל היה אומר שירה כמשה. ה' הוא דכתיב (ישעיה סג) ויזכר ימי עולם משה עמו איה המעלם מים. את רועה הצאן אין כתיב כאן אלא את רועה צאנו. מלמד שעשה בלם רועים. מה תלמוד לומר לאמר לאמר לדורות. רבי אבהו בשם ר' יוסי בי ר' חנינה

[דף כ"ה ע"א]

בהדין פסוקא, משה אומר אשירה, והן עונין אחריו אשירה ל"י כי גאה גאה סוס ורובך רמה בים. משה אומר עזי וזמרת. והן עונין אחריו עזי וזמרת יה.

כתיב (שופטים ה) בפרע פרעות ב'ישראל בהתנדב עם. אתנדבו ראשי עם. שהקדוש ברוך הוא עושה להן ניסים והן אומרים שירה. התיבון, הרי גאולת מצרים? שגייא היא שהיא תחילת גאולתן. התיבון, הרי גאולת מרדכי ואסתר? שגייא היא שהיו בחוצה לארץ. ואית דבגי מימר, מרדכי ואסתר, משונאיהן נגאלו, לא נגאלו מן המלכות:

הלכה ה מתני': בו כיום דרש רבי יהושע בן הורקנוס, שלא עבד איוב את המקום אלא מאהבה, שנאמר (איוב יג) הן יקטלני לו איחל. עדיין הדבר שקול, לו אני מצפה או אני מצפה לו, תלמוד לומר (שם כז) עד אנגע לא אסיר תמותי ממני, לימד שמאהבה עשה.

גמרא: תני בשם רבי יהודה, (שם) חי אל הסיר משפטי ושידי המר נפשי. שאין אדם נזדר בחייו של מלך אלא אם בן אוהבו.

משום רבי נתן אמרו, (שם יג) גם הוא לי לישועה כי לא לפניו חנף יבוא. כתוב אחד אומר (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך, וכתוב אחד אומר (שם) את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד. עשה מאהבה ועשה מיראה. עשה מאהבה, שאם באת לשנוא, דע שאת אוהב, ואין אוהב שונא. עשה מיראה, שאם באת לבעט, אין ירא מבעט.

שבעה פרושין הן. פרוש שכמי. פרוש ניקפי. פרוש קיזי. פרוש מנכיה. פרוש אדע חוכתי ואעשנה. פרוש יראה. פרוש אהבה. פרוש שכמי. טעין מצותיה על פתפיה. פרוש ניקפי. אקוף לי ואנא עבד מצוה. פרוש קיזי. עבד הוה חוכה והוה מצוה ומקוה הוה עם הוה. פרוש מנכיה. מאן דית לי מה אנא מנכי עבד מצוה. פרוש אדע חוכתי ואעשנה. אידי חוכתא עבדית דנגכיד מצוה דכוותה. פרוש יראה - באיוב. פרוש אהבה - באברהם. אין לך חביב מכלן אלא פרוש אהבה באברהם. אברהם עשה יצר רע טוב ומה טעמא (נחמיה ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך. אמר רבי אחא והפשיר עמו (נחמיה ט) וברות עמו הברית. אבל דוד לא היה יכול בו, והרגו בלבבו, מה טעמא (תהילים קט) ולבי חלל בקרבי.

רבי עקיבה הוה מוהדין קימי טונוסטרופוס הרשע. אתת ענת דקריאת שמע, שרי קרי וגהד. אמר ליה סבא סבא או הרש את או מבעט בייסורין את. אמר ליה תיפח רוחיה דתהוא גברא, לא הרש אנא ולא מבעט בייסורין אנא, אלא כל ימיי הייתי קורא את הפסוק הוה ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך.

[דף כ"ה ע"ב]

ריחמיה בכל לבי. וריחמיה בכל ממוני. ובכל נפשי לא תוות בדיקה לי. ופדון דמטת לי בכל נפשי ואתת ענתה דקריאת שמע ולא אפלגית עליה, בגין בן אנא קרי שמע וגהד.

נחמיה עמסוני ששימש את רבי עקיבה עשרים ושתים שנה, הוא היה אומר, אתים גמין ריבויין. אבין ורקין מיעוטיין. אמר ליה מהו דין דכתיב (דברים ו) את יי אלהיך תירא וגו'. אמר ליה אותו ואת תורתו:

הלכה ו מתני: אמר רבי יהושע, מי יגלה עפר מעיניך, רבן יוחנן בן זבאי, שהיית דורש כל ימיד שלא עבד איוב את המקום אלא מיראה, שנאמר (שם א) איש תם וישר (ו) ירא אלהים וסר מרע, והרי יהושע תלמיד תלמידך למד שמא תבה עשה:

גמרא: אימתי היה איוב? רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא, בימי אברהם אבינו היה. הךא היא דכתיב (שם) איש היה בארץ עיון איוב שמו. וכתיב (בראשית כב) את עיון בכורו.

רבי אבא אמר, בימי אבינו יעקב היה, ודינה היתה אשתו. הךא הוא דכתיב (איוב א) כדבר אחת הנבילות תדברי. וכתיב (בראשית לד) כי נבלה עשה בישראל.

רבי לוי אמר, בימי השלשמים היה. הךא הוא דכתיב (איוב טו) אשר חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם. רבי יוסי בן חלפתא אמר, בירידתן למצרים היה, ובעלייתן מת. משל לרועה שבא זאב ונזדווג לצאנו, מה עשה, העמיד תיש אחד לנגדו. הךא הוא דכתיב (שם טז) וסגירני אל אל עויל ועל ידי רשעים ירטני.

תני רבי ישמעאל, איוב מעבדי פרעה היה, ומגדולי פמיליאי שלו היה. הךא הוא דכתיב (שמות ט) הורא את דבר יי וגו'. וכתיב ביה (איוב א) איש תם וישר (ו) ירא אלהים וסר מרע.

רבי יוסי בר יהודה אומר, בימי שפוט השופטים היה. הךא הוא דכתיב (שם כז) הן אתם בלכם חזיתם ולמה זה הכל תהפלו. חזיתם מעשה דורי שחיו נזמלין מעשר בגרנות (הושע ט) אחבת אתנן על כל גרנות דגן.

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן, בימי מלכות שבא היה. שנאמר (איוב א) ותפל שבא ותקחם. רבי נתן אמר, בימי פשדים היה, שנאמר (שם) פשדים שמו שלשה ראשים.

רבי יהושע בן קרחה אמר, בימי אחשורוש היה שנאמר (אסתר ב) ובקשו למלך נערות בתולות טובות מראה. וכתיב (איוב מב) ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב. רבי יהושע בן לוי אמר, מעולי גולה היה. רבי יוחנן אמר, מעולי גולה היה וישראל היה.

לפנים בן רבי יוחנן למד ממונו הילכות אבל. (שם א) ויקם איוב ויקרע את מעילו. רבי יוחנן בן פזי בשם רבי יוחנן מיהן שאכל צריך לקרוע מעומד. תני רבי הויה, הויה לי בעולמי גוי אחד צדיק ונתתי לו שכר ופטרתי מעולמי.

רבי שמעון בן לקיש אמר, איוב לא היה ולא עתיד להיות. מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש. תמן אמר רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא, בימי אברהם אבינו היה. והכא הוא אמר חבין. אלא הוא היה, וייסורין לא היו. ולמה נכתבו עליו? אלא לומר שאילולי באו עליו היה יכול לעמוד בהן.

דרש רבי עקיבא, (שם לב) ויהר אף אליהוא בן ברכאל הבווי ממשפחת רם. אליהוא, זה בלעם. בן ברכאל – שבא לקלל את ישראל ובידן, (דברים כב) ולא אבה יי אלהיך לשמוע אל בלעם. הבווי, שהיתה נבואתו בזויה, (במדבר כד) נופל וגלוי עינים. ממשפחת רם (שם כג) מן ארם ונחני בלק.

אמר לו רבי אלעזר בן עזריה, אין הוא הוא, כבר פסה עליו המקום. ואין לית הוא, עתיד להתפסח עמו. אלא אליהוא – זה יצחק. בן ברכאל – בן שבירכו האל, שנאמר (בראשית כד) ויברכהו ה' הבווי.

[דף כ"ז ע"א]

שביוה כל בתי עבודה זרה בשעה שנעקד על גבי המזבח. ממשפחת רם, בן אברהם. משה פתח חמשה ספרי תורה, וחזר וכתב פרישת בלק ובלעם, וכתב ספרו של איוב.

(איוב א) איש תם וישר ויירא אלהים וסר מרע. אמר רבי תחליפא קיסרייא, שהיה וותרן. אמר ליה רבי זעירא, ומאן דלית הוא וותרן לית הוא פשר? אלא שהיה מוותר על קללתו:

הדרן עלון פרק בשם שהמים

פרק ו

הלכה א מתני': מי שקנא לה ונסתרה, אפילו שמע מן העוף הפורה, יוציא ויתן בתבה, דברי רבי אלעזר. רבי יהושע אומר, משוישאו ויתנו בה מזוזות בלבנה:

גמרא: רבי יוחנן בשם רבי ינאי, כל הון פירקא משהתרה בה ואמר לה אל תיסתרי עם איש פלוני. משקינא לה ונסתרה. רבי שמעון בן לקיש אמר, אפילו לא נסתרה. אמר רבי זעירא קומי רבי יסא,

לא דרבי שמעון בן לקיש פליג, אלא סבר בההון תנניא והוא מיכל בעידי סתירה. אגון תנינן מחלוקת.
אית תנני תני סתם. אמר רבי זעירא קומי רבי מנא,

[דף כ"ז ע"ב]

לא על מה דרבי אליעזר אמר רבי יושוע פליג. אלא בגין דתנינן רבי יהושע אומר עד שישיאו ויתנו
בה מוצרות בלבנה.

רבי אבא מרי בעי, תמן אמר רבי חזקיה רבי אבהו בשם רבי אלעזר, כל מקום שישנה רבי מחלוקת
וחזר ושנה סתם, הלכה בסתם. וכא הוא אמר חזין.

אגון תנינן מוצרות. אית תנני תני מוצרות. מאן דמר מוצרות, מצרן עמר. ומאן דמר מוצרות, שזרן
ביתן.

מה גז קיימין, אין בהן דשמע ולא ידע מן מאן שמע, בעוף הפורח הוא. ואין בהן דשמע וידע ממאן
שמע, בעד מפי עד הוא. אלא בן אגון קיימין פלוני מפלוני ופלוני מפלוני מילה דלית בה תימליוס:

הלכה ב מתני: אמר עד אחד אני ראיתי שנטמאת, לא היתה שותה. ולא עוד, אלא אפילו עבד
אפילו שפחה, הרי אלו נאמנין אף לפוסלה מכתבתה. חמותה וכת חמותה וצרתה ויבמתה וכת
בעלה, הרי אלו נאמנות. ולא לפוסלה מכתבתה אמרו, אלא שלא תשטה.

גמרא: (במדבר ד) ועד אין בה. אין לי אלא עד, מניין אפילו עבד אפילו שפחה? תלמוד לומר ועד
אין בה מפל מקום. וברבי ישמעאל. דרבי ישמעאל אמר, כל מקום שנאמר בתורה עד סתם, הרי אילו
בכלל שני עדים, עד שיפרש הכתוב שהוא עד אחד. אשבח תני, רבי ישמעאל אומר שני עדים.
מתניתא משהודה רבי עקיבה לרבי טרפון. דתני, רבי טרפון אומר, עד אחד נאמן לטמאותה, ואין
עד אחד נאמן להפסידה מכתבתה. רבי עקיבה אומר, בשם שעד אחד נאמן לטמאותה, כך עד אחד
נאמן להפסידה מכתבתה. אמר לו רבי טרפון איכן מצינו עד אחד במזון בלוי? אמר לו רבי עקיבה
ואיכן מצינו עד אחד באשת איש בלוי? אלא בשם שעד אחד נאמן לטמאותה. כך עד אחד נאמן
להפסידה מכתבתה. חזר רבי עקיבה להיות שונה ברבי טרפון.

רבי בון בר חייא בעי, חמותה שאמרה אני ראיתי שנטמאת ונבא אחד ואמר אני ראיתי
שנטמאת

מסכת תמורה פרק רביעי

א. הנרבע, בין משלו ובין משל חברו, בין לפני הקדשו ובין לאחר הקדשו, בין בשוגג ובין במזיד, בין באנס ובין ברצון - פסול לגבי מזבח. מקצה שלו - אסור. ושל חברו - מתר. מאימתי נקרא מקצה? משעת מעשה שעבד, בין משלו ובין משל חברו, בין לפני הקדשו, בין לאחר הקדשו, בין בשוגג ובין במזיד - פסול לגבי מזבח. באנס - כשר. ברצון - פסול. איזה נעבד? כל שעובדין אותו, בין באנס ובין ברצון. איזהו מקצה? - זהו מקצה לעבודת כוכבים. אבל אמר: "שור זה לעבודת כוכבים", ו"בית זה לעבודת כוכבים" - לא אמר כלום, שאין הקדש לעבודת כוכבים. איזו מחיר כלב? אלו חלופי כלב, שנאמר (תהלים מד, יג): "תמכר עמך בלא הון וגו'". החליף עמו פרכלי ענבים ועטרות של שבלין, יינות שמנים וסלתות, כל דבר שהוא פיוצא בו קרב לגבי מזבח - אסורה. האחין שהיו להן תשע בהמות וכלב, חלקו ארבע כנגד ארבע, ואחד כנגד כלב - שכנגד הכלב - אסור, שעם הכלב - מתר.

ב. איזהו אתנן? זה שכרה של זונה, שנאמר (יחזקאל טז, א): "לכל זנות יתנו" וגו'. שכן זכר - הרי זה אסור. האומר לחברו: הילך טלה זה ותלין שפחתך אצל עבדי. רבי אומר: אתנן. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: אין אתנן, שאין אתנן אלא מן עריות, שביאתן בעברה. נתן לה חטין לעשות סלת, ענבים לעשות יין, זיתים לעשות שמן, בהמה מעברת וילדה אצלו - הרי אלו אסורין. אבל נתן לה מעות, לקחה בהן יינות שמנים וסלתות, בהמה ונתעברה אצלו וילדה - הרי אלו מתרין. וכשם שאסורין באהל מועד שבמדבר, כך אסורין באהל מועד שבגלגל, וכשרין להקדש בדק הבית. נתן לה זהב; רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אין עושין אותו וקויעין, אפלו אחרי בית הכפורת, נתן לה ולא בא עליה -

הרי אלו מתרין. בא עליה אפלו לאחר שלש שנים - הרי אלו אסורין, וזהו אתנן. רבי אומר: מן עריות שביאתן עברה, אבל הנותן לאשתו בנדתה, או שנתנה לו היא, או שנתן לה שכר פקעתה - הרי אלו מתרין, אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר (יחזקאל טז, ד): "ובתתך אתנן, ואתנן לא נתן לך" וגו'. נתן לה מקדשין - הרי אלו מתרין, והדין נותן שיהיו אסורין, ומה אם העורף שאין המום פוסל בו, אתנן ומחיר חל עליו, קדשים שהמום פוסל בהן, אינו דין שיהא אתנן ומחיר חל עליהן, תלמוד לומר (דברים כג, יט): "לכל נדר" - פרט לדבר הנדור.

ג. כל אסורין לגבי מזבח - ולדותיהן מתרין. רבי אליעזר אסר. ולד טרפה - רבי אליעזר אומר: לא יקרב לגבי מזבח. וחקמים אומרים: יקרב. ומודה רבי אליעזר באפרוח שיצא מבית טרפה, שיקרב לגבי מזבח. רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר משם רבי אלעזר בן חסמא: בהמה כשרה שינקה מן הטרפה - אסורה לגבי מזבח.

ד. כל הקדשים שנעשו טרפה לפני הקדשן ואחר כך מתו - יש להן פדיון. אחר הקדשן ומתו - אין להן פדיון, שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים. הבכור והמעשר אין להן פדיון. חמר בהקדש מזבח מה שאין בהקדש בדק הבית, וחמר בהקדש בדק הבית מה שאין בהקדש מזבח, נותנין הימנו להקדש הבית את הראוי לו מאילך ושלא מאילך. והקדש בדק הבית אינו אלא מאילך. חמר בהקדש בדק הבית, שהקדש בדק הבית תחלת הקדשו מועלין בו. והקדש המזבח יש הימנו שמועלין בו, יש הימנו שאין מועלין בו. ולא התרו לאכילה אלא בפדיון. אם מתו בין תמימין ובין בעלי מומין לא יפדו. רבי שמעון אומר: יפדו. בהקדש המזבח - תמימין לא יפדו, ובעלי מומין יפדו. אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית, שאם מתו, או שהפילו או שנטמאו - הרי אלו

ישרפו. חטאת העוף הכאה על הספק, ואשם תלוי, וחלין שנשחטו בעזרה - רבי שמעון אומר ישרפו, רבי יהודה אומר: יקברו. כיצד קוברין חטאת העוף? היו נותנין אותה על גבי אמת המים, והיא מתגלגלת ויורדת לנחל קדרון. רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה אומר: חלון היתה שם למערכו של כבש, אמה על אמה, 'רכובה' היתה נקראת, ששם נותנין חטאת העוף, תעבר צורתה ותצא לבית השרפה. פסולי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, וקדשי קדשים שנטמאו בפנים, ומנחות, והסלת, והיין, והשמן - הרי אלו ישרפו. כיצד שורפין יין ושמן? היו נותנין אותן על גבי מדורה כמות שהן. פסולי קדשים קלים ואמורי קדשי קדשים שנטמאו בחוץ, והפסח שיצא רבו - שורפין אותן לפני הבירה מעצי המערכה.

מסכת כריתות פרק ראשון

א. המגדף, רבי עקיבא מחיב קרבן, שנאמר בו כרת, ונאמר (במדבר ט, יג): "חטאו ישא האיש ההוא". סף שמן המשחה שעשה משה במדבר - הרי זה חיב כרת. הפסח והמילה, אף על פי שחייבים על זדון כרת - אין בהן קרבן, לפי שהן ב'קום עשה'. טמא שאכל את הקדש והבא למקדש טמא, אף על פי שחייבין על זדון כרת, ועל שגגתן חטאת - אין בהם אשם תלוי, לפי שהן בעולה ויורד. המקלל אביו ואמו, והאומר לחברו: 'לך ועבד עבדת כוכבים', והמסית והמדיח, ונביאי השקר, ועדים זוממין, אף על פי שיש בהן מיתת בית דין - אין בהן קרבן, שאין בהן מעשה. המכה אביו ואמו, וגונב נפש מבני ישראל, וזקן ממרא על פי בית דין, וכן סורר ומורה, והרוצח, אף על פי שיש בהן מעשה, ויש בהן מיתת בית דין - אין בהן קרבן, לפי שהן אינן בהכרת.

ב. אלו הן שבמיתה, האוכל טבל, וזר שאכל תרומה טהורה, וכהן טמא שאכל

תרומה. וזר, וטבול יום, ומחסר בגדים, ומחסר כפורים, ופרועי ראש, ושתניי יין ששמשו - כלן במיתה. אבל הערל והאונן, והיושב - הרי אלו באזהרה. בעל מום - במיתה; דברי רבי וחכמים אומרים: בלא תעשה. מזיד - במעילה. רבי אומר: במיתה, וחכמים אומרים: ב'לא תעשה'. זה הכלל: כל מצות 'לא תעשה' שיש בהן מעשה - לוקין עליה את הארבעים. ושאין בהן מעשה - אין לוקין עליה את הארבעים. ושאר כל לא תעשה שבתורה - הרי אלו באזהרה, כעובר על גזרת מלך. המפלת לאחר מלאת, והמפלת בן שמונה חי או מת, וגר שנתגר מיהול, ותינוק שעובר זמנו, וחרש שוטה וקטן שהיו מחסרי כפרה - מביאים קרבן ונאכל ספק הפילה ספק לא הפילה, ספק בן קימא ספק שאין בן קימא, ספק יש בו מצורת אדם ספק אין בו מצורת אדם - מביאה קרבן ואין נאכל. המפלת בתוך מלאת - פטורה מכלם. מודים בית שמאי ובית הלל, ברואה אור שמונים ואחד שדמיה טמאים, והמפלת שמונים ואחד - תהא חייבת בקרבן. מה לי בין יום ולילה ובין דם ללילה? אמרו להן בית שמאי: לא! אם אמרתם ביום שראוי להבאת קרבן, תאמרו בלילה שאין ראוי להבאת קרבן? כלפי דמים שאמרתם, הפריש בין דם ללילה, שהרואה בתוך מלאת - דמיה טמאין, והמפלת בתוך מלאת - דמיה טמאין. המפלת בתוך מלאת - פטורה מכלום. אמרו להן בית הלל: הרי המפלת ליום שמונים ואחד שחל להיות בשבת תוכיח, שלא יצאת בשעה שראויה להביא בה קרבן, והוא יוכיח, המפלת לאור שמונים ואחד של כל ימות השנה, שכן יצאת בשעה שראויה להביא בה קרבן - חייבת קרבן. אמרו להן בית שמאי: לא, אם אמרתם במפלת ליום שמונים ואחד שהוא מצטרף עם היום הבא אחריו, שאף על פי שאין ראוי לקרבן יחיד - ראוי לקרבן צבור, תאמר במפלת לאור שמונים ואחד

ונתנגע, הביא צפריו ונתנגע - מביא קרבן על כל אחד ואחד; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: קרבן אחד על הכל, עד שיביא אשמו. הביא אשמו ונתנגע, הביא אשמו ונתנגע - מביא קרבן על כל אחד ואחד. רבי שמעון אומר: קרבן אחד על הכל, עד שיביא חטאתו. נזיר שנטמא וחזר ונטמא, מביא קרבן אחד על הכל. נטמא יום שביעי שלו, וחזר ונטמא יום שביעי שלו - מביא קרבן אחד על כל אחד ואחד; דברי רבי. וחכמים אומרים: קרבן אחד על הכל, עד שיביא חטאתו.

ח. האשה שילדה ולדות הרבה, הפילה בתוך שמונים נקבה, וחזרה והפילה בתוך שמונים נקבה, המפלת בתוך שמונים נקבה, המפלת תיומין - מביאה קרבן אחד על הכל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מביאה לראשון ואין מביאה לשני, מביאה לשלישי ואין מביאה לרביעי.

ט. אלו דברים שבין שפחה חרופה לכל עריות: כל עריות שבתורה - הרי אלו חייבין על זדון פרת ועל שגגתן חטאת, ועל לא הודעו אשם תלוי, מה שאין כן בשפחה חרופה. כל עריות שבתורה - עושה אנס כרצון, שאין מתכונן כמתכונן, מערה כגומר, ושנה כדרכה ושלל כדרכה - חיבת על כל ביאה וביאה, מה שאין כן בשפחה חרופה. כל עריות, עשה קטן כגדול לחיב על הגדול. ובשפחה, אם היה קטן - הרי אלו פטורין. כל עריות - שניהן לוקין. ובשפחה - היא לוקה והוא אינו לוקה. כל עריות - שניהם מביאין קרבן. ובשפחה - הוא מביא והיא אינה מביאה. כל עריות - בחטאת. ושפחה - באשם. כל עריות - בנקבה. ושפחה - בזכר. כל עריות - חיב על כל ביאה וביאה. בשפחה - אחת על ביאות הרבה. כל עריות שבתורה - בית דין חיב על הוראתן, מה שאין כן בשפחה חרופה. כל עריות - כהן משוח שהורה ועשה - חיב. ובשפחה - עשה אף על פי שלא הורה - מביא אשם ודאי. רבי

של כל ימות השנה, שאין הלילה ראוי, לא לקרבן יחיד ולא לקרבן צבור? אמרו להן בית הלל: הרי אמרתם, הלילה מצטרף עם היום הבא אחריו, כשם שחיבת ליום שמונים ואחד - כך תהא חיבת לאור שמונים ואחד, ואל יוכיח יום שמונים ושנים, שיצאת בשעה שראויה להביא בה קרבן.

ג. האשה שיש עליה לידה ולידה, זיבה וזיבה - מביאה קרבן אחד. לידה וזיבה - מביאה שני קרבנות. לידה ספק ולידה ודאי, זיבה ספק וזיבה ודאי - מביאה קרבן על ודאי שבהן יצאת. לידה ודאי, לידה ספק, זיבה ודאי, זיבה ספק - מביאה קרבן אחד, ואומרת: 'אם היא ודאי - הוא עליו. אם לא - הרי הוא על ודאי שבהן'; דברי רבי יוחנן בן נורי. רבי עקיבה אומר: מביאה על ודאי שבהן יצאת.

ד. רבי שמעון אומר: נזיר מחסר כפרה לשנת יין. רבי אליעזר בן יעקב אומר: גר מחסר כפרה לאכל בזבחים.

ה. כל חיבי קנין שבתורה, חצין חטאות וחצין עולות, חוץ מקנו של של גר, שאף על פי שהן חובה - שתייהן היו עולות, רצה להביא חובתו מן בהמה - יביא, הביא עולות בהמה לכפורים - יצא. מנחות ונסכין - לא יצאו, לא אמרו קן אלא להקל עליו. הביא לצורעתו - יחזר ויביא לכפרתו. לגזירותו - יחזר ויביא לכפרתו. ארבעה מביאין על ידון כשנגעה, כלן באנס פטורין, חוץ מן הנזיר.

ו. חמשה מביאין קרבן עולה ויורד, יש בהן דל ועשיר, יש בהן דל דלים. מצורע ויולדת, דל ועשיר - מביא אחד תחת אחד, מטמא מקדש דל דלים - מביא שנים תחת אחד, מכאן אתה מחשב לעשירות האיפה בשנה פרוטה.

ז. מצורע שנתנגע, חזר ונתנגע, חזר ונתנגע - מביא קרבן אחד על הכל, הביא צפריו

ישמעאל אומר: בשפחה כנענית הכתוב מדבר, נשואה לעבד כנעני. אחרים אומרים משמו: נשואה לבן חורין. רבי עקיבה אומר: מן התורה חציה שפחה וחציה בת חורין - נשואה לבן חורין.

י. הבא על אחת מכל עריות האמורה בתורה, הוא בהעלם אחד והיא בחמשה העלמות, הוא מביא חטאת והיא מביאה חמש חטאות. כל עריות בהעלם אחת, והיא בחמשה העלמות. היא מביאה חטאת אחת והוא מביא חמש חטאות. כל עריות אחד גדול ואחד קטן - הקטן פטור. אחד נער ואחד ישן - הישן פטור. אחד שוגג ואחד מזיד - השוגג בחטאת והמזיד בהכרת.

יא. חמשה אשמות הן: אשם גולה, אשם מעילה, אשם שפחה חרופה, אשם נזיר, ואשם מצורע. רבי אליעזר אומר: אשם תלוי.

יב. שתוי יין פוסל בעבודה וחיוב במיתה. איזהו שתוי יין? כל ששתה רביעית יין בן ארבעים יום הימנו למעלה, שטה מגתו, יתר מרביעית - פטור. שטה פחות מרביעית בן ארבע בן חמש שנים - חיוב. בין שמזגו ובין ששתאו חצאין. רבי אליעזר אומר: שתאו כלו כאחד - חיוב. מזגו ושתאו, או שתאו חצאין - פטור. רבי יהודה אומר: על היין במיתה, ועל המשכרין באזהרה. לפיכך, אם אכל דבילה קעילית או ששתה חלב ודבש - הרי זה לוקה ארבעים, ועובר בלא תעשה. וכשם שאם היה כהן פסול בעבודה - חיוב בה מיתה, כך אם היה חכם או תלמיד חכם - אסור ללמד ולהורות. רבי יוסי בברי יהודה אומר: אם היה חכם - מתר ללמד.

יג. הבא על אמו - חיוב משם שני לאוין. הבא על אחות אביו - חיוב משם שני לאוין. אמר רבי יוחנן בן נורי: יש לי עוד בהן תשע! כיצד? נשא את האשה וחזר ונשא את בת אחיה, חזר ונשא את בת אחותה,

חזר ובא על הזקנה - חיוב משום אותו השם, וכלתו, ואשת אחיו ואשת אחי אביו, ואשת איש והנדה. אמרו לו: אחרים שקרו לפניך לא אמרו 'חמותו ואם חמותו ואם חמיו' במגין הזה. אמר רבי שמעון: וכי מה היה ענין שחיטה אצל אכילה? שרבי עקיבה שאל שחיטה והן משיבין אותו אכילה? ! אלא שרבי יהושע שאל אכילה בפני עצמה, והשיבוהו אכילה מתוך אכילה, אמר לו רבי עקיבא: בהמה כשבת, אלא שקפחתי בשעת הדין.

מסכת פרייתות פרק שני

א. עד אומר: 'חלב אכל', ועד אומר: 'שמן אכל'. עד אומר: 'חלב אכל'. ואשה אומרת: 'שמן אכל'. אשה אומרת: 'חלב אכל'. ואשה אומרת: 'שמן אכל' - מביא אשם תלוי. עד אומר לו: 'חלב אכלת', והוא אומר: 'שמן אכלתי' - פטור. שנים אומרים לו: 'חלב אכלת', והוא אומר: 'שמן אכלתי' - הן נאמנין; דברי רבי מאיר. אמר לו רבי יהודה: היאך אתה אומר לזה: 'עמד והתודה', והוא אומר: 'כל עצמי לא חטאתי', מה אם ירצה ויאמר: 'מזיד אני' - אין נאמן. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהודו לכן מתחלה, אבל אם אמר לו: 'חלב אכלת', והוא אומר: 'שמן אכלתי', משיגעהו חזר ואמר: 'מזיד אני' - אין נאמן.

ב. אחד האוכל, ואחד ממחה ושותה, ואחד הסף. אכל וחזר ואכל, וחזר ואכל, אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה האחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין. ואם לאו - אין מצטרפין. שטה וחזר ושתה, וחזר ושתה, אם יש מתחלת שתייה ראשונה ועד סוף שתייה אחרונה כדי שתית רביעית - מצטרפין, ואם לאו - אין מצטרפין. כשם שאכילתה בכזית - כך שתייה בכזית. ואכילה ושתייה - אין מצטרפין. האוכל כזית אפלו מחמשת המינין - הרי אלו מצטרפין. אכל כחצי זית, ונודע לו, וחזר

מִהֵן מִחֹסֶר כִּפְּרָה, וְאֵין יְדוּעַ אִיזְהוּ, יָבִיאוּ חֲטָאֹת בְּשִׁתְּפוּת, וְיִתְּנוּ עָלֶיהָ, וְתֹאכַל.

ח. שִׁכַּח אֶת הַתּוֹרָה וְעָבַר עֲבֻרוֹת הֶרְבֵּה – חַיִּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. כִּיצַד? הִיָּה יוֹדֵעַ שֵׁישׁ חֻלְב, וְאָמַר: 'אֵין זֶה חֻלְב שֶׁחִיבֵנּוּ עָלָיו'. הִיָּה יוֹדֵעַ שֵׁישׁ דָּם, וְאָמַר: 'אֵין זֶה דָם שֶׁחִיבֵנּוּ עָלָיו' – חַיִּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הָאוֹכֵל כְּזִית חֻלְב, כְּזִית פֶּגוּל, כְּזִית נוֹתֵר, וְכְזִית טָמֵא, בְּהֶעֱלָם אֶחָד – מִבִּיֵּא חֲטָאֹת. סֶפֶק אַכֵּל סֶפֶק לֹא אַכֵּל – מִבִּיֵּא אֶשֶׁם תְּלוּי.

ט. הִבָּא עַל אַחוֹתָיו, וְעַל אַחוֹת אָבִיו, וְעַל אַחוֹת אִמּוֹ, וְעַל אַחוֹת אִשְׁתּוֹ, וְעַל אִשְׁתּוֹ אַחֲרֵי, וְעַל אִשְׁתּוֹ אֶחָד, וְעַל אִשְׁתּוֹ אֶחָד – מִבִּיֵּא חֲטָאֹת. סֶפֶק בָּא סֶפֶק לֹא בָא – מִבִּיֵּא אֶשֶׁם תְּלוּי. אִשְׁתּוֹ וְאַחוֹתָיו, בָּא עַל אַחַת מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ עַל אִיזוֹ בָּא; שְׁתֵּי נָשִׁים, אַחַת נָדָה וְאַחַת שְׂאִינָה נָדָה, בָּא עַל אַחַת מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ עַל אִיזוֹ בָּא; חֻלְב וְנוֹתֵר לִפְנֵינוּ, אַכֵּל מֵאֶחָד מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ מֵאִיזָה מִהֵן אַכֵּל; שֶׁבֶת יוֹם הַכַּפּוּרִים, עֲשֵׂה מְלָאכָה בְּאֶחָד מֵהֶם, וְאֵין יְדוּעַ בְּאִיזָה מִהֵן עֲשֵׂה; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחֲבִיב חֲטָאֹת. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: "חֲטָאֹתוֹ אֲשֶׁר חֲטָא" (ויקרא ד, אג) – זֶה מִכָּל מְקוֹם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: "אוּ הוֹדַע אֱלֹיו חֲטָאֹתוֹ אֲשֶׁר חֲטָא" – לִכְשִׁינִדַּע לוֹ חֲטָאֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֵף עַל פִּי שֶׁהָיָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר מִן הַחֲטָאֹת – מַחֲבִיבוֹ הָיָה אֶשֶׁם תְּלוּי. רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחֲבִיב חֲטָאֹת וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחֲבִיב חֲטָאֹת, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶשֶׁם תְּלוּי. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹדָה: וְלֹא כֵּן? חַיִּב רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶשֶׁם תְּלוּי, אֲלֵא סֶפֶק חֲטָא סֶפֶק לֹא חֲטָא. אַכֵּל זֶה שֶׁחֲטָא וְדָאִי הֵיאֵךְ מִבִּיֵּא אֶשֶׁם תְּלוּי? אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: כָּל עֲצָמוֹ בִּזְהָר דְּבַר הַכֶּתוּב, "וְלֹא יָדַע וְאֶשֶׁם וְנִשָּׂא עֲוֹנוֹ" (ויקרא ה, יז), וְהִבִּיֵּא אֵיל תְּמִים מִן הַצֹּאֵן. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה: לֹא נִחְלָקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל הַמִּתְכַּנֵּן לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה וְעֲשֵׂה כִּיֻּצָּא בָּהּ. כִּיצַד? אִשְׁתּוֹ וְאַחוֹתָיו, נִתְכַּנֵּן לְבֹא עַל זֶה וְבָא עַל זֶה; שְׁתֵּי

וְאֶכֶל כִּפְּצֵי זֵית, אֶפְלוּ מִמֵּין אֶחָד – אֵין מִצְטָרְפִין.

ג. סֶפֶק חֲטָא סֶפֶק לֹא חֲטָא – מִבִּיֵּא אֶשֶׁם תְּלוּי. חֲטָא וְאֵין יְדוּעַ בְּאִיזָה חֲטָא חֲטָא – מִבִּיֵּא חֲטָאֹת. חֲטָא וְנוֹדַע לוֹ חֲטָאֹתוֹ, שִׁכַּחוּ בְּאִיזָה חֲטָא חֲטָא – הָרִי זֶה מִבִּיֵּא חֲטָאֹת, וְתִשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהוּא, וְתֹאכַל, וְחִזֹּר וּמִבִּיֵּא חֲטָאֹת עַל הַיְדִיעָה, וְתִשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהוּא וְתֹאכַל.

ד. הַמִּבִּיֵּא חֲטָאֹת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים – תִּרְעָה עַד שֶׁתִּסְתַּאֲב, וְתִמְכֹּר, וְיִבִּיֵּא בְדָמֵי חֲצִיָּה לְזֶה, וּבְדָמֵי חֲצִיָּה לְזֶה שְׁתֵּי חֲטָאֹת. עַל חֲטָא אֶחָד – יָבִיֵּא אֶת אִיזוֹ מִהֵן שִׁירְצָה. שְׁנִיָּה – תִּרְעָה עַד שֶׁתִּסְתַּאֲב וְתִמְכֹּר, וְיִפְלוּ דְמֵיהָ לְנִדְבָה. שְׁתֵּי חֲטָאֹת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים, זֶה תִּשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהִיא, וְזֶה תִּשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהִיא.

ה. שְׁנַיִם שֶׁהִבִּיֵּאוּ חֲטָאֹת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים – תִּרְעָה עַד שֶׁתִּסְתַּאֲב, וְתִמְכֹּר, וְיִבִּיֵּא בְדָמֵי חֲצִיָּה לְזֶה, וּבְדָמֵי חֲצִיָּה לְזֶה שְׁתֵּי חֲטָאֹת עַל חֲטָא אֶחָד – יָבִיֵּא אֶת אִיזוֹ מִהֵן שִׁירְצָה. שְׁנִיָּה – תִּרְעָה עַד שֶׁתִּסְתַּאֲב וְתִמְכֹּר, וְיִפְלוּ דְמֵיהָ לְנִדְבָה. שְׁתֵּי חֲטָאֹת עַל שְׁנֵי חֲטָאִים – זֶה תִּשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהִיא, וְזֶה תִּשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהִיא.

ו. שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעַרְבוּ חֲטָאֹתֵיהֶן – חֲטָאֹת יָחִיד וְחֲטָאֹת יָחִיד, חֲטָאֹת צָבוּר וְחֲטָאֹת צָבוּר, חֲטָאֹת יָחִיד בְּחֲטָאֹת צָבוּר, אֶפְלוּ הֵן מִשְׁנֵי מִינֵין – זֶה תִּשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהִיא, וְזֶה תִּשְׁחַט לְשׁוֹם מֵה שֶׁהִיא.

ז. הַמִּבִּיֵּא חֲטָאֹתוֹ וְשִׁחְטָהּ, סֶפֶק נִזְרַק הָדָם סֶפֶק לֹא נִזְרַק הָדָם – יָצָא. אִם הִיָּה מִחֹסֶר כִּפְּרָה, סֶפֶק חֲשִׁכָה סֶפֶק לֹא חֲשִׁכָה – הָרִי זֶה מִבִּיֵּא חֲטָאֹת הָעוֹף סֶפֶק. שְׁנַיִם שֶׁחֲטָא אֶחָד מִהֵן, וְאֵין יְדוּעַ אִיזְהוּ, יָבִיֵּאוּ חֲטָאֹת בְּשִׁתְּפוּת, וְיִתְּנוּ עָלֶיהָ וְתֹאכַל; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי, שֶׁזֶה מִבִּיֵּא אֶשֶׁם תְּלוּי, וְזֶה מִבִּיֵּא אֶשֶׁם תְּלוּי. וּמוֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּשְׁנַיִם, שֶׁהָיָה אֶחָד

ודם שרצים - אסור, ואין חֵבִין עָלָיו. דם דגים ודם חגבים - הרי זה מותר.

ג. המחה את החלב וגמא, הקפה את הדם ואכלו, אם יש בו כזית - חֵיב. נתערב עם אחרים, אם יש בו כזית - הרי זה חֵיב. נתבשל עם אחרים - הרי זה בנותן טעם, אכל כחצי זית ושתה כחצי זית ממין אחד - הרי זה חֵיב.

יד. המביא אֶשֶׁם תלוי על ספק מעילה כדברי רבי עקיבה, ונודע לו שחטא, שממין שמביא על לא הודע - מביא על הודע. האשה שהביאה חטאת העוף על ספק לידתה, ונודע לה שלא לידה - הרי זה חלין. מתננה לחברתה ושילדה ודאי - תעשנה ודאי, שממין שמביאה על 'לא הודע' - מביאה על הודע, ממליקתה ונודע לה שמצה דמה כפרה - אסור באכילה. משמצה דמה כפרה - אסור בהנאה, שעל הספק באה מתחלתה, כפרה ספקה והלכה לה.

מסכת כריתות פרק שלישי

א. חתיכה של חלב קדש וחתיכה של חלין, אכל את אחת מהן, ואין זו ידוע איזו מהן אכל - מביא חטאת ואֶשֶׁם תלוי. וכדברי רבי עקיבה: מביא שני אֶשֶׁם תלויין. אכל שניה - מביא חטאת ואֶשֶׁם ודאי. אכל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל את השניה - הן הן כדברי רבי שמעון, הן הן כדברי רבי יוסי.

ב. חתיכה קדש וחתיכה חלין, אכל את הראשונה וחזר ואכל את השניה בהעלם אחד, מביא חטאת ואֶשֶׁם ודאי, בשתי העלמות - מביא שתי חטאות ואֶשֶׁם ודאי.

ג. חתיכה של פגול וחתיכה של חלין, אכל את אחד מהן, ואין ידוע איזה מהן אכל - מביא אֶשֶׁם תלוי. אכל שניה - מביא חטאת ואֶשֶׁם. אכל את הראשונה, ובא אחר ואכל את השניה - יביא חטאת בשתפות, ויתנה עליה ותאכל; דברי רבי שמעון. ורבי יוסי

נשוי, אחת נדה ואחת שאינה נדה, נתפון לבא על זו ובא על זו; תאנים וענבים לפניו, נתפון ללקט תאנים ולקט ענבים, ענבים ולקט תאנים. שחורות ולקט לבנות, לבנות ולקט שחורות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. היה רבי יהושע אומר: אף אֶשֶׁם תלוי. רבי שמעון שזורי אומר: לא נחלקו אלא על דבר שמשום שני שמות, שרבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר.

ב. יום הכפורים שחל להיות ערב שבת, עשה מלאכה בין השמשות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. אמר רבי יוסי: איני רואה דברי רבי אליעזר בזה, שאני אומר כתב שתי אותיות, אחת בשבת ואחת ביום הכפורים - פטור, שאין שני ימים מצטרפין למלאכה אחת. אמרו לו: מכה בפטיש יוכיח! אמר להן: הגביה היתה בשבת והורדה ביום הכפורים, עשה מלאכה בין השמשות של יום הכפורים, בין מלפניו ובין מאחריו - פטור מאֶשֶׁם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בין השמשות של שבת, בין מלפניו ובין מאחריו - הרי זה חֵיב.

יא. יום הכפורים שחל להיות בשבת, ועשה מלאכה בין מלפניו ובין מאחריו - פטור מאֶשֶׁם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בחצי היום; רבי ישמעאל מחיב שתי חטאות ורבי עקיבה פוטר. שרבי ישמעאל אומר: שבת היא לחיב על שבת בפני עצמה, ויום הכפורים בפני עצמו.

יב. האוכל כזית דם מן בהמה, מן חיה מן עופות טהורין - מביא חטאת. ספק אכל ספק לא אכל - מביא אֶשֶׁם תלוי, ואינו חֵיב אלא דם שחיטה בלבד. דם נחירה, ודם העקור, ודם הקזה שהנפש יוצאת בו - חֵבִין עָלָיו. דם התמצית - באזרה. רבי יהודה אומר: בהכרת. דם הטחול ודם הלב, דם כליות ודם אברים - הרי אלו בלא תעשה. דם מהלכי שמים, דם ביצים,

מביא חמש חטאות. ועל ספקן מביא חמשה אשמות תלוין. רבי יוסי ברבי יהודה אומר, ורבי אליעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו אכל חמש חתיכות מחמשה זבחים בהעלם אחד - אין מביא אלא חטאת אחת. ועל ספקן - אין מביא אלא אשם תלוי אחד. זה הכלל: כל המביא על הודעו חטאת - מביא על לא הודעו אשם תלוי. וכל שאין מביא על הודעו חטאת - אין מביא על לא הודעו אשם. אבל אם אכל חמש חתיכות מזבח אחד לפני זריקת דמים, אפלו בהעלם אחד - מביא חטאת על כל אחת ואחת.

ב. המביא חטאת ואשם על חטא, ונודע לו שלא חטא. עד שלא נשחט - יצא וירעה בעדר, משנשחט - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה.

ג. שור הנסקל, נמצאו עזיו זוממין - מתר בהנאה. עגלה ערופה, נמצאו עדיה זוממין - מתרת בהנאה. חיבי עגלה ערופה שעבר עליהן יום הכפורים - חביב להביא לאחר יום הכפורים. מצאו את ההורג - בין כך ובין כך הורגין אותו, שנאמר (במדבר לה, לג): "ולא רץ לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו".

ד. רבי אליעזר אומר: מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום ובכל שעה שירצה, ה'ה נקרא 'אשם חסידים'. אמרו עליו על בבא בן בוטי, שה'ה מתנדב אשם תלוי בכל יום ויום, חוץ מאחר יום הכפורים יום אחד. אמר: המעון! אלו היו מניחים לי - ה'יתי מביא, אלא אומר: המתן עד שתכנס לבית הספק. וחכמים אומרים: אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת. אשם גזלה, אשם מעילה, אשם שפחה חרופה שהביאה פחות משלשה עשר חדש ויום אחד, שלא בכסף שקלים - פסולין. הביאן יתר על שלשה עשר חדש ויום אחד, אפלו הן זקנים - כשרין. אשם נזיר, ואשם מצרע, שהביאן יתר על שנים

פזטר. מודה רבי יוסי, שזה מביא אשם תלוי, וזה מביא אשם תלוי. חתיכה של חלב פגול, וחתיכה של חלין, אבל את אחת מהן ואין ידוע איזה מהן אכל, מביא שני אשמות תלוין. אבל שניה, מביא שתי חטאות. אבל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל את השניה - הן הן דברי רבי שמעון, הן הן דברי רבי יוסי.

ד. חתיכה של חלב פגול וחתיכה של נותר. אבל את אחת מהן ואין ידוע איזה מהן אכל. מביא שני אשמות תלוין; רבי אליעזר אומר: מביא חטאת ואשם תלוי. אבל שניה - מביא שלש חטאות. אבל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל שניה; הן הן דברי רבי שמעון, הן הן דברי רבי יוסי.

ה. חתיכה של פגול וחתיכה של נותר, אבל את אחד מהן ואין ידוע איזו מהן אכל; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פזטר. אבל שניה - מביא שתי חטאות.

ו. חתיכה של חלב פגול וחתיכה של חלב נותר, אבל את אחת מהן, ואין ידוע את איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי; וכדברי רבי אליעזר: מביא שתי חטאות. אבל שניה בהעלם אחד - מביא שני חטאות ואשם ודאי. בשני העלמות - מביא שלש חטאות ואשם ודאי.

ז. חתיכה של חלב פגול קדש וחתיכה של נותר, אבל את אחת מהן, ואין ידוע את איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי. וכדברי רבי עקיבא: מביא חטאת ושני אשמות תלוין. וכדברי רבי אליעזר: מביא שלש חטאות. אבל שניה בהעלם אחד - מביא שלש חטאות ואשם ודאי. בשני העלמות - מביא ארבע חטאות ואשם ודאי.

מסכת קרייתות פרק רביעי

א. האוכל חמש חתיכות מזבח אחד, בחמשה תמחויין בהעלם אחד - אין מביא אלא חטאת אחת. ועל ספקן - אין מביא אלא אשם תלוי אחד. בחמשה העלמות -

ויקח בה תורין ובני יונה. הפריש תורין ובני יונה, והעשיר - סתומים ימותו, שאין פדיון לעוף. מפרשים, חטאת - תמות, ועולה - תקרב עולה. הפריש מעות תורין ובני יונה, והעשיר - יוסיף ויקח בהן כשבה ושעירה.

ז. רבי שמעון אומר: בכל מקום הקדים בריאת שמים לארץ, במקום אחד הוא אומר (בראשית ב, ד): "ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים" - מלמד ששקולין זה כזה. בכל מקום הקדים אברהם לאבות, במקום אחד הוא אומר (ויקרא כו, מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב" וגו' - מלמד ששקולין זה כזה, שלששן. בכל מקום הקדים משה לאהרן, במקום אחד הוא אומר (שמות ו, כו): "הוא אהרן ומשה" - מלמד ששקולין זה כזה. בכל מקום הקדים יהושע לכלב, במקום אחד הוא אומר (במדבר לב, כב): "בלתי כלב בן פנח הקנזי ויהושע בן נון" - מלמד ששניהן שקולין זה כזה.

מסכת מעילה פרק ראשון

א. רבי יהושע אומר: קדשי קדשים ששחטן בדרום - מועלין בהן. שחטן בדרום וקבל דמן בצפון, בצפון וקבל דמן בדרום, שחט ביום וזרק בלילה, בלילה וזרק ביום, נתן את הנתנין למטה למעלה, ואת הנתנין למעלה למטה, ואת הנתנין בפנים בחוץ, ואת הנתנין בחוץ בפנים, או ששחטן חוץ לזמנן וחוץ למקומן - מועלין בהן. כלל אמר רבי יהושע: כל שהיה לה שעת התר לכהנים - מועלין בה, וכל שלא היה לה שעת התר לכהנים - אין מועלין בה. פגל בקדשי קדשים - מועלין בו, ובקדשים קלים - אין מועלין בו. יש נותר שמועלין בו, ויש נותר שאין מועלין בו. כיצד? לן לפני זריקת דמים - מועלין בו, לאחר זריקת דמים - אין מועלין בו. אבל טמא שנטמא, בין לפני זריקת דמים ובין לאחר זריקת דמים - אין מועלין בו, מפני שהציץ מרצה עליו.

עשר חדש - פסולין. הביאן פחות משנים עשר חדש, אפלו ליום השמיני - כשרין. הביאן בסלע, הביאן בשקל, הביאן בחמשה דינרין - כשרין.

ה. המפריש שתי סלעים לאשם, לקח באחת מהן איל לאשם, אם היה יפה שתי סלעים - יקרב אשמו, ושניה - תפול לנדבה. אם לאו - ירעה עד שישתאב, וימכר, ויביא בדמיו אשם יפה שתי סלעים ושניה תפל לנדבה. לקח בהן שני אילים לאשם, אם היה אחד מהן יפה שני סלעים - יקרב אשמו, והשני - ירעה עד שישתאב, וימכר ויפלו דמיו לנדבה, אם לאו - שניהם ירעו עד שישתאבו, וימכרו ויביא מהן אשם היפה שתי סלעים, והשאר יפלו לנדבה. לקח בהן שני אילים לחלין אחד יפה שתי סלעים ואחד יפה עשרה זוז; היפה שני סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו. אחד לאשם ואחד לחלין, אם היה של אשם יפה שני סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו. יביא סלע וחמשה מבייתו. לקח איל אחד בסלע ופטמו, והרי הוא יפה שתיים - כשר, יביא סלע מבייתו. הפריש איל אחד מעדרו בשעת הפרשתו יפה סלע, ובשעת הקרבתו יפה שתיים - כשר. בשעת הפרשה יפה שתיים ובשעת הקרבתו יפה סלע - פסול.

ו. המביא אשם תלוי על ספק חלב, ועל ספק דם, ונודע לו שלא חטא; עד שלא נשחט - יצא וירעה בעדר. משנשחט - תעבר צורתו ויוצא לבית השרפה. הפריש חטאת לחלב, והביא לדם, לדם והביאה לחלב - הרי זה מעל ולא כפר. הפריש מעות לחטאת החלב, והביאן לחטאת דם, לחטאת דם והביאן לחטאת חלב, בשוגג - מעל, לפיכך כפר, במזיד - לא מעל, לפיכך לא כפר. הפריש עשירית האיפה והעשיר עד שלא קדשה בכלי - הרי היא ככל המנחות, תפדה ותאכל. משקדשה בכלי - תעבר צורתה ותצא לבית השרפה. הפריש מעות לעשירית האיפה, והעשיר - יוסיף

חטאת ובדמי עולה, ואין מועלין בדמי שלמים. אם היתה בהמה - מועלין בחטאת ובעולה, ואין מועלין בשלמים. מת, היו סתומין - יפלו לנדבה, אם היו מפרשין, דמי חטאת ילכו לים המלח, דמי עולה ודמי שלמים יקרבו. אם היתה חטאת תמות, עולה ושלמים יקרבו.

ה. 'אלו לעולתי והשאר לשאר נזירותי', ומת - דמי עולה יביא עולה, ומועלין בהן, והשאר יפלו לנדבה ומועלין בהן. 'אלו לשלמי והשאר לשאר נזירותי', ומת, דמי שלמים יביא שלמים ואין מועלין בהן, והשאר יפלו לנדבה ומועלין בהן. 'אלו לחטאת והשאר לשאר נזירותי', ומת, דמי חטאת ילכו לים המלח, ולא נהנין ולא מועלין, והשאר רוצה להביא בהן עולה - יביא. שלמים - יביא. ומועלין בכלן, ואין מועלין במקצתן. היה חיב חטאת העוף, ואמר: 'הרי עלי עולה' והפריש מעות, ואמר: הרי אלו לחובתי, רצה להביא בהן חטאת העוף - לא יביא עולת העוף, מועלין בכלן ומועלין במקצתן. מת, הדמים ילכו לים המלח, מפני שדמי חטאת מערבין בהן, אלו לחטאתו ואלו לעולתו, ואלו לשלמים, ונתערבו בו - הרי זה לוקח בהן שלש בהמות, בין ממקום אחד ובין משלשה מקומות, מחלל דמי חטאת על חטאת, דמי עולה על עולה, דמי שלמים על שלמים - מועלין בכלן ומועלין במקצתן.

ו. הזב והזבה והיולדת והמצרע, וכל חיבי קניין שבתורה, שהפריש מעות, ואמר: 'הרי אלו לחובתי', רצה להביא בהן חטאת העוף - יביא, עולת העוף - יביא. מועלין בכלן ומועלין במקצתן. מת - יפלו לנדבה ומועלין בהן.

ז. 'כיס מכסי הקדש', ו'שור משורי הקדש' - מועלין בכלן ומועלין במקצתן. כיצד היה עושה? מביא את הגדול שבהן, ואומר: אם הקדש הוא הרי הוא הקדש,

ב. בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים, ונזרק את הדם עליו; רבי אליעזר אומר: מועלין בו, ואין חיבין עליו משום פגול נותר וטמא. רבי עקיבא אומר: הרצה הציץ על היוצא, אין מועלין בו, אבל חיבין עליו משום פגול נותר וטמא. אמר רבי שמעון: כששכתי בכפר עכו, מצאני תלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא, ואמר לי: בשר שיצא חוץ לקלעים ונזרק את הדם עליו - הרצה! וכשבאתי והרצתי הדברים לפני חברי בגליל, אמרו לי: והלא פסול הוא! האיד מרצה על הפסול? ובאתי והרצתי הדברים לפני רבי עקיבא, ואמר לי: הרי המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ואחר כך נמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות - מועלים בשתייהן. שחטה והרי דמה מנח בכוסות - מועלין בשתייהן, נזרק דמה של אחת מהן - הציל את הבשר חבורתה מן המעילה, אם הציל את הבשר חבורתה מן המעילה, אף על פי שפסול, דין הוא שיציל את בשרה.

ג. אמורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים, ונזרק את הדם עליהן; רבי אליעזר אומר: אין מועלין בהן, ואין חיבים עליהם משום פגול נותר וטמא. רבי עקיבא אומר: הרצה הציץ על היוצא, מועלין בהן וחיבין עליהם משום פגול נותר וטמא. פרים הנשרפים, כיון ששחטן וזרק דמן - מועלין בהן, וחיבין עליהם משום פגול נותר וטמא; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין פגול בפנים. כל חטאות המתות - הדמים ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין. חטאת שמתה מעצמה, ועולה שמתה מעצמה - אין מועלין בהן. עולת העוף ששמה את דמה - יצא מידי מעילה, הנוצה והמוראה - מועלין בה עד שתצא לבית הדשן.

ד. המפריש מעות לנזירותו - לא נהנין ולא מועלין, מפני שהן ראויין להביא בכלן שלמים. במה דברים אמורים? בזמן שהיו סתומים, אבל אם מפרשין - מועלין בדמי

יוסי: רואה אני בכלן דברי רבי מאיר, חזן מן השדה ומן האילן, מפני שדרכן להתמלאות.

יא. פועלין שהיו עושין בהקדש - לא יאכלו מגורגרות של הקדש, אבל אחרים מתנדבין להן. וכן פרה שהיה עושה בהקדש - לא תאכל מפרשיני הקדש, אבל אחרים מתנדבין לה. הקדיש את הפרה ואת הפרשינין ואת העמיר - אין אומרים תאכל פרה זו את הפרשינין ואת העמיר, אבל אחרים מתנדבין לה. פועל שעשה מלאכה, בין במנה בין במאתים, לא יאמר: 'תנו לי פרה זו במנה וטלית זו בחמשים וזו, שאין הקדש מתחלל על מלאכה אלא על המעות בלבד. כיצד הן עושין? מפרישין שכר האומנין, מחללין אותן על מעות האומנין, ונותנין אותן לאומנין בשכרן, וחוזרין ולוקחין אותן מתרומת הלשכה. הזבל והפרש של מקדשין - הרי אלו אסורין ויפלו דמיהן ללשכה.

יב. הדר בצלו של שוכך ובצלו של מערה - לא נהנין ולא מועלין. ושברקעות - מועלין בהם. מים שבחבית - אין מועלין בהן. נותנין לצלוחתה - מועלין בהן. אבל חבית וצלוחית עצמם - מועלין בהן, מפני שגופן הקדש. הקדיש חרש לקורות - מועלין בקורות, ומועלין בשפוד ובנמויה. אבל גזברין שלקחו חרש לעצים - מועלין בעצים, ואין מועלין לא בשפוד ולא בנמויה.

יג. המפריש שקלו והוציאו - הרי זה מעל. המפריש שקלו לחברו - הרי זה מעל. לקח בו קני זבין, קני זבות, וקני יולדות, המביא חטאתו ואשמו ופסחו מן ההקדש, השוקל שקלו מן הקדש - פיון שלקח מעל. דברי רבי שמעון. וחכמים אומרים: לא מעל עד שיזרקו דמים.

יד. מכאן אמרו: אין מביאין מנחות ונסכים, ומנחת בהמה, ולחמה של תודה מן הטבל ומן התרומה ממעשר ראשון

אם לאו הקדש בכל מקום מחלל על זה. העצמות והגידים והטלפים שפרשו מקדשין לפני זריקת דמים - מועלין בהן, לאחר זריקת דמים - אין מועלין בהן. אבל גחלת שפקעה מעל המזבח, בין לפני חצות בין לאחר חצות - הרי זה לא יחזיר, אין נהנין ולא מועלין בהן.

ח. רבי שמעון אומר: הדם קל בתחלתו חמור בסופו, מתערב באמה, מתגלגל ויורד לנחל קדרון, ונמכרין לגננין ומועלין בהן; דברי רבי מאיר ורבי שמעון. וחכמים אומרים: אין מעילה בדמים. וכן היה רבי שמעון אומר: המקדיש דמים לבדק הבית - מועלין בהן. ונסכין, חמר בתחלתו וקל בסופו. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: לול קטן היה בין האולם למזבח למערכו של כבש, אחד לששים ושבעים שנה, פרחי כהונה יורדין לשם, ומלקטין משם יין קרוש כעגולי דבלה, מועלין ושורפין אותן בקדשה, שנאמר (במדבר כט, ו): "בקדש הסך נסך שכר לה" - כשם שנסכיתו בקדשה כך שרפתו בקדשה. ואומר (ישעיה ה, ב): "ויבן מגדל בתוכה וגם יקב חצב בו". ו"יבן מגדל" - זה היכל. "יקב חצב בו" - זה מזבח. "וגם יקב חצב בו" - זה השית. כל הראוי למזבח ולא לבדק הבית, לבדק הבית ולא למזבח, אפלו חלב ואפלו גבינה, ואפלו מוריס - מועלין בהן. הקדיש את הפרה - מועלין בהן ולדה וחלבה. חמורה - מועלין בה וחלבה, ותרגלת מועלין בה ובביצה.

ט. ביצת תורין ומוראת העוף, וקרבתות - לא נהנין ולא מועלין. המקדיש תורין לבדק הבית - מועלין בביציהן.

י. אשפה - מועלין בה ובזבלה. בור - מועלין בו ובמימיו. שוכך - מועלין בו וביוניו. הקדישין ריקנין ואחר כך נתמלאו - מועלין בהן, ואין מועלין במה שבתוכן; דברי רבי מאיר. רבי אליעזר ברבי שמעון אומר: אף מועלין במה שבתוכו. אמר רבי

מסכת מעילה פרק שני

א. הנהנה והפגם בשוה פרוטה מן הקדש - מועל, נהנה ולא פגם, פגם ולא נהנה - הרי זה לא מעל, עד שיהנה ויתכונן להנות, עד שתהא הנאתו ופגמתו כאחד, בדבר שדרכו ליפגם, ובשעה שנהנה פגם ובשליח שעשה שליחותו. רבי עקיבה אומר: אם נהנה - אף על פי שלא פגם - מעל. מודה רבי עקיבה לחכמים, בדברים שאין בהם פגם, כגון השירים ונזמים קטלאות וטבעות, שאם נהנה, אף על פי שלא פגם - מעל. מודים חכמים לרבי עקיבה, בדברים שיש בהן פגם, שאם נהנה ולא פגם - שלא מעל. נטל קדרם של הקדש ובקע בו, אם נהנה ופגם בשוה פרוטה - מעל. אם לאו - לא מעל. בא חבירו ובקע בו - בלן מעלו. נטלו הראשון ונתנו לשני - הראשון מעל והשני לא מעל. נטל חמור של הקדש, ורכב עליה, אם נהנה ופגם בשוה פרוטה - מעל, ואם לאו - לא מעל. בא חבירו ורכב - בלן מעלו. נטלו הראשון ונתנו לשני - הראשון מעל והשני לא מעל. נטל אבן של הקדש ובנאה בתוך ביתו, קורה וקירה בתוך ביתו - הרי זה לא מעל עד שידור תחתיה בשוה פרוטה. נטל פרוטה של הקדש, ואמר: הרי היא שלו - לא אומר כלום, עד שיוציאנה לחלין. נתנו לספר, אף על פי שלא ספר - מעל. ובעולה, נתנו לחברו, וחברו לחברו - בלן מעלו.

ב. אין המועל אחר המועל במקדשין אלא בהמה. רבי נחמיה אומר: בהמה וכלי שרת. הנהנה מחטאת כשהיא חיה - לא מעל עד שיפגם כשהיא מתה, כיון שנהנה מעל, שאין פגם למיתה. נהנה ולא פגם, פגם ולא נהנה - הרי זה לא מעל עד שיהנה ויפגם, ויתכונן להנות עד שתהא הנאתו ופגמתו כאחד, ובתלוש מן הקרקע ובשליח בשעת שליחותו. הקדיש בשור לאורחין, ואמר לו: 'תן להן חתיכה חתיכה', והוא אומר: 'טלו שתיים שתיים',

שלא נטלה תרומתו, ממעשר שני והקדש שלא נפדו, מן המדמקע ומן הקדש מפרות שביעית. ואם הביא - לא מעל, ואין צריך לומר מערלה וכלאי הכרם.

טו. כחצי פרוטה מקדשי מזבח וכחצי פרוטה מקדשי בדק הבית - מצטרפין זה עם זה למעלה. עולה ואמורין - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, לחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה וגססיה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה וגססיה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. תודה ולחמה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. כחצי זית בשור וכחצי זית לחם - מצטרפין זה עם זה לפגל בלחם, אבל לא בבשר. פגול בקדשי קדשים - מצטרפין זה עם זה. נותר - בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים - אין מצטרפין זה עם זה. כל המשקין - מצטרפין זה עם זה לרביעית, ולשפית שבת. השרץ - דמו בשור ואמוריו מצטרפין לבעדשה. כל האסורין בנזיר - מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית מן בהמה טהורה בחייה וכחצי זית במיתתה - הרי אלו מצטרפין. וכחצי זית מן בהמה טמאה בחייה וכחצי זית במיתתה - אין מצטרפין. כחצי זית מן בהמה טהורה וכחצי זית מן בהמה טמאה, בין בחייה ובין במיתתה - אין מצטרפין.

טז. כל המתים מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית בשור, וכחצי זית נצל - מצטרפין זה עם זה. ושאר כל הטמאות שבמת - אין מצטרפות זה עם זה, מפני שלא שוו בשעורין. כחצי זית בשור וכחצי זית חלב - מצטרפין זה עם זה, לחיב עליהן משום אוכל ומשום מבשל. אבני בית מגנע, ועציו, ועפרו - מצטרפין זה עם זה. רבי שמעון אומר: הבגד, והשק, והעור, והמפץ - מצטרפין זה עם זה, מפני ששוה טפח על טפח משם קצוץ.

והן נטלו שלש שלש - בלן מעלו, ובעולה - לא מעלו אלא אוכלין בלבד.

ג. פרוטה של הקדש יש לי בחלון, והלך הבן והוציאה - הבן מעל והאב לא מעל. אם אמר לו אביו: 'צא וטול' - האב מעל והבן לא מעל. נתן לו פרוטה, ואמר לו: 'צא וקח לי מקח מן השוק', ונזכר בעל הבית שהוא של הקדש, ולא נזכר השליח - שליח מעל, נזכרו שניהן - שניהן לא מעלו, וחנוני מעל, כשיוצא נזכרו שלשתן - לא מעל והמקח תפוס להקדש, כיצד יעשה? יוציא את חברו ידי מעילה, נוטל פרוטה או כלי, אומר: 'פרוטה של הקדש בכל מקום שהיא - מתחללת על סלע זו, ועל קתון זה, ועל טלית זו'; שהקדש חל על הכל. אין חל, לא על העבדים, ולא על שטרות, ולא על קרקעות.

ד. נתן לו פרוטה, ואמר: 'הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות', והלך והביא לו בכלה נרות, בכלה פתילות - שניהם לא מעלו. בעל הבית שלא נעשה שליחותו, ושליח שלא שנה שליחותו - בשנה פרוטה. אבל נתן לו מזה כסף, ואמר לו: 'הבא לי בכלה נרות, בכלה פתילות', והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות - שניהם מעלו, בעל הבית שנעשה שליחותו בשנה פרוטה. ושליח ששנה שליחותו בשנה פרוטה. אבל אמר לו: 'הבא לי מיוסף' והביא לו משמעון, 'משיחין' והביא מצפורי - השליח מעל. נתן לו שתי פרוטות, ואמר לו: 'הבא לי אתרוג', והלך והביא לו בפרוטה אתרוג, ובפרוטה שניה רמון - שניהן מעלו. רבי יהודה אומר: בעל הבית לא מעל, שאומר: 'אתרוג גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן רע'. נתן לו דינר זהב, ואמר לו: 'הבא לי חלוק', והלך והביא לו בשליש חלוק, ובשליש טלית - שניהן מעלו. רבי יהודה אומר: בעל הבית לא מעל, שהוא אומר לו - 'לחלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן רע'. ומודה

רבי יהודה בקטנית, ששניהן מעלו, שקטנית של סלע כקטנית של פרוטה.

ה. המפקיד מעות אצל שלחני: אם צוררין - לא ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא - לא מעל. אם מתרין - ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא - מעל. אצל בעל הבית - בין כך ובין כך לא ישתמש בהן. לפיכך אם הוציא - לא מעל. חנוני כבעל הבית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כשלחני.

28 SEP	ראשון Sunday	ו 6	בבלי: זבחים יד ירושלמי: סוטה כא תוספתא: תמורה ד נ"ך: יואל ב רמב"ם: מלוה ולוה ח	נץ החמה..... 5:50 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:47 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:55	עלות השחר..... 5:37 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:11 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:42
29 SEP	שני Monday	ז 7	בבלי: זבחים טו ירושלמי: סוטה כב תוספתא: כריתות א נ"ך: יואל ג רמב"ם: מלוה ולוה ט	נץ החמה..... 6:51 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:48 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:53	עלות השחר..... 5:38 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:12 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:40
30 SEP	שלישי Tuesday	ח 8	בבלי: זבחים טז ירושלמי: סוטה כג תוספתא: כריתות ב נ"ך: יואל ד רמב"ם: מלוה ולוה י	נץ החמה..... 6:52 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:48 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:52	עלות השחר..... 5:39 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:12 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:39
1 OCT	רביעי Wednesday	ט 9	בבלי: זבחים יז ירושלמי: סוטה כד תוספתא: כריתות ג נ"ך: עמוס א רמב"ם: מלוה ולוה יא	Yom Kippur Eve נץ החמה..... 6:53 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:48 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:50	ערב יום כפור עלות השחר..... 5:40 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:12 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:37
2 OCT	המישי Thursday	י 10	בבלי: זבחים יח ירושלמי: - תוספתא: כריתות ד נ"ך: עמוס ב רמב"ם: מלוה ולוה יב	Yom Kippur / Yizkor נץ החמה..... 6:54 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:49 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:48	יום כפור, יזכור עלות השחר..... 5:41 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:13 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:35
3 OCT	ששי Friday	יא 11	בבלי: זבחים יט ירושלמי: סוטה כה תוספתא: מעילה א נ"ך: עמוס ג רמב"ם: מלוה ולוה יג	נץ החמה..... 6:55 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:49 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:47	עלות השחר..... 5:42 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:13 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:34
4 OCT	שבת Shabbos	יב 12	בבלי: זבחים כ ירושלמי: סוטה כו תוספתא: מעילה ב נ"ך: עמוס ד רמב"ם: מלוה ולוה יד	נץ החמה..... 6:56 סו"ז קרי"ש - גר"א ... 9:49 סו"ז תפלה - גר"א ... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:45	האזינו עלות השחר..... 5:43 סו"ז קרי"ש - פג"א ... 9:13 סו"ז תפלה - פג"א ... 10:23 שקיעה..... 6:32

וְעַר עֵס טוֹט אֵן עֲבִירָה אֹון עַר הָאֵט חֲרָטָה אוֹיף דָּעם, אִיז מָען אִים מוֹחֵל אוֹיף אֵלע זַיִנְען
עֲבִירוֹת.
(סְפָר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה חֶלֶק א', סִימָן כ"ו)